

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ

(повна назва факультету)

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА ФІНАНСІВ

(повна назва кафедри)

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня

магістр

(назва освітнього ступеня)

на тему:

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ МОБІЛІЗАЦІЇ ТА
ВИКОРИСТАННЯ БЮДЖЕТНИХ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ
В СИСТЕМІ КАЗНАЧЕЙСТВА
(НА ПРИКЛАДІ ГОЛОВНОГО УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОЇ
КАЗНАЧЕЙСЬКОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ В ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ
ОБЛАСТІ)

Виконала: студентка 6 курсу, групи ПФмз-61
спеціальності 072

«Фінанси банківська справа та страхування»

(шифр і назва спеціальності)

Чомко В. В.

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Керівник

Панухник О.В.

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Нормоконтроль

Химич І. Г.

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Завідувач кафедри

Панухник О.В.

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Рецензент

Фалович В. А.

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Тернопіль
2022

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет Економіки та менеджменту
(повна назва факультету)

Кафедра Економіки та фінансів
(повна назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Панухник О.В.

« »

2022 р.

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

на здобуття освітнього ступеня магістр
(назва освітнього ступеня)

за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(шифр і назва спеціальності)

студенту Чомко Віті Василівні
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Удосконалення механізму мобілізації та використання бюджетних фінансових ресурсів в системі казначейства (на прикладі Головного управління Державної казначейської служби у Тернопільській області)

Керівник роботи Панухник Олена Віталіївна, д.е.н., професор
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Затверджені наказом ректора від «15» вересня 2022 р. №4/7-755

2. Термін подання студентом завершеної роботи _____

3. Вихідні дані до роботи Фінансова звітність підприємства, наукова література, періодичні фахові видання

4. Зміст роботи (перелік питань, які потрібно розробити)

1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ БЮДЖЕТНИМИ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ

2. ДОСЛІДЖЕННЯ МЕХАНІЗМУ МОБІЛІЗАЦІЇ ТА ВИКОРИСТАННЯ БЮДЖЕТНИХ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ У ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ

3. ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ МОБІЛІЗАЦІЇ ТА ВИКОРИСТАННЯ БЮДЖЕТНИХ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ

4. ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА В НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень, слайдів)

Рисунок 1.1 Класифікація фінансових ресурсів держави Рисунок 1.2 – Напрями роботи органів ДКСУ щодо обслуговування бюджетів за доходами Рисунок 2.1 – Доходи бюджетів Тернопільської області у 2017-2021 роках Рис. 2.2 – Структура доходів Тернопільської області за бюджетами у 2017 р. Рис. 2.3 – Структура доходів Тернопільської області за бюджетами у 2021 р. Рис. 2.11 – Касові видатки державного бюджету за економічною класифікацією Тернопільської області у 2017-2021 роках Рисунок 3.1 – Динаміка залишків коштів на ЄКР Рис. 3.2 – Динаміка середніх залишків на ЄКР у 2012-2021 роках

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Охорона праці та безпека в надзвичайних ситуаціях	Радинський С. В., к.е.н., доцент Стручок В. С., старший викладач кафедри ОХ		

7. Дата видачі завдання «14» листопада 2022 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1	Вибір та затвердження теми кваліфікаційної роботи	16.11.2022 р.- 18.11.2022 р.	
2	Робота над планом, затвердження плану	19.11.2022 р.- 20.11.2022 р.	
3	Пошук та підбір літератури, відповідно до затвердженого плану	21.11.2022 р.- 22.11.2022 р.	
4	Робота над першим (теоретичним) розділом	23.11.2022 р.- 28.11.2022 р.	
5	Робота над другим (аналітичним) розділом	29.11.2022 р.- 04.12.2022 р.	
6	Робота над третім (проектно-рекомендаційним) розділом	05.12.2022 р.- 09.12.2022 р.	
7	Робота над четвертим розділом «Охорона праці та безпека в надзвичайних ситуаціях». Підписання розділу в консультантів	10.12.2022 р.- 14.12.2022 р.	
8	Проходження нормоконтролю	15.12.2022 р.- 16.12.2022 р.	
9	Підготовка керівником відгуку та отримання зовнішньої рецензії	17.12.2022 р.- 18.12.2022 р.	
10	Попередній захист кваліфікаційної роботи	19.12.2022 р.- 20.12.2022 р.	
11	Робота ЕК. Захист кваліфікаційної роботи	22.12.2022 р.- 23.12.2022 р.	

Студент

_____ (підпис)

Чомко В. В.

_____ (прізвище та ініціали)

Керівник роботи

_____ (підпис)

Панухник О.В.

_____ (прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Чомко В. В. Удосконалення механізму мобілізації та використання бюджетних фінансових ресурсів в системі казначейства (на прикладі Головного управління Державної казначейської служби у Тернопільській області). – Рукопис.

Дослідження на здобуття освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». – ТНТУ ім. І. Пулюя. – Тернопіль, 2022.

Об'єктом дослідження є діяльність Головного управління ДКСУ у Тернопільській області.

Метою дослідження є удосконалення механізму мобілізації та використання бюджетних фінансових ресурсів в системі казначейства на прикладі Головного управління Державної казначейської служби України у Тернопільській області.

Методи дослідження. У процесі проведення дослідження було використано такі наукові методи: аналіз, синтез, порівняння, узагальнення, економіко-математичне моделювання, прогнозування та інші.

У даній роботі досліджено теоретичні основи управління бюджетними фінансовими ресурсами, їх механізми мобілізації та напрями використання; проведено аналіз доходів та видатків державного та місцевих бюджетів Тернопільської області на основі звітності ГУ ДКСУ у Тернопільській області; розроблено шляхи удосконалення мобілізації та використання бюджетних фінансових ресурсів.

Ключові слова: бюджетні фінансові ресурси, казначейство, бюджет, бюджетні доходи, бюджетні видатки.

SUMMARY

Chomko V. V. Improvement of the mechanism of mobilization and using of budgetary financial resources in the treasury system (on the example of the Main Department of the State Treasury Service in Ternopil region). – Manuscript.

Research for the degree of «Master» in the specialty 072 "Finance, banking and insurance". – TNTU. – Ternopil, 2022.

The object of the research is the activity of the Main Department of the State Treasury Service in the Ternopil region.

The purpose of the qualification work is to improve the mechanism of mobilization and use of budgetary financial resources in the treasury system, based on the example of the Main Department of the State Treasury of Ukraine in the Ternopil region.

Research methods. The following methods were used in the research process: analysis, synthesis, comparison, generalization, economic and mathematical modeling, forecasting and others.

This paper investigates the theoretical approaches of managing budgetary financial resources, their mobilization mechanisms and directions of using; an analysis of the income and expenses of the state and local budgets of the Ternopil region was carried out based on the reporting of the Main Department of the State Treasury Service in the Ternopil region; ways of improving the mobilization and using of budgetary financial resources have been developed.

Key words: budget financial resources, treasury, budget, budget revenues, budget expenses

ЗМІСТ

ВСТУП	8
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ БЮДЖЕТНИМИ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ	
1.1. Економічна сутність та структура бюджетних фінансових ресурсів.....	10
1.2. Механізм мобілізації бюджетних фінансових ресурсів.....	13
1.3. Напрями використання бюджетних фінансових ресурсів.....	16
Висновки до розділу 1.....	21
РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ МЕХАНІЗМУ МОБІЛІЗАЦІЇ ТА ВИКОРИСТАННЯ БЮДЖЕТНИХ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ У ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ	
2.1. Загальна характеристика Головного управління Державної казначейської служби у Тернопільській області.....	22
2.2. Аналіз доходів державного та місцевих бюджетів у Тернопільській області.....	26
2.3. Аналіз видатків державного та місцевих бюджетів у Тернопільській області.....	38
Висновки до розділу 2.....	47
РОЗДІЛ 3. ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ МОБІЛІЗАЦІЇ ТА ВИКОРИСТАННЯ БЮДЖЕТНИХ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ	
3.1. Дослідження та прогнозування залишків на єдиному казначейському рахунку.....	49
3.2. Шляхи удосконалення мобілізації бюджетних фінансових ресурсів.....	52
3.3. Заходи щодо оптимізації використання бюджетних фінансових ресурсів.....	56
Висновки до розділу 3.....	62

РОЗДІЛ 4. ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА В НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ

4.1. Стан охорони праці у ГУДКСУ у Тернопільській області.....	63
4.2. Фінансування цільових програм, спрямованих на запобігання НС, зменшення можливих матеріальних втрат.....	65
Висновки до розділу 4.....	68
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	69
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	72
ДОДАТКИ.....	77

ВСТУП

Актуальність теми. Фінансові ресурси держави – невід’ємна складова фінансової системи держави. Саме від ефективності управління фінансовими ресурсами залежить економічне зростання держави, добробут населення та стабільність усієї фінансової системи.

Питання використання фінансових ресурсів держави набуває особливої актуальності в умовах воєнного стану.

Метою дослідження є удосконалення механізму мобілізації та використання бюджетних фінансових ресурсів в системі казначейства на прикладі Головного управління Державної казначейської служби України у Тернопільській області.

Основними завданнями можна вважати такі:

1. Визначити економічну сутність та структуру бюджетних фінансових ресурсів.
2. Дослідити механізм мобілізації та напрями використання бюджетних фінансових ресурсів.
3. Провести загальний аналіз діяльності ГУ ДКСУ у Тернопільській області.
4. Проаналізувати доходи та видатки державного та місцевих бюджетів у Тернопільській області.
5. Дослідити динаміку залишків коштів на єдиному казначейському рахунку.
6. Розробити прогноз залишків коштів на ЄКР у 2022 році.
7. Провести аналіз фінансування цільових програм, спрямованих на запобігання НС та зменшення можливих матеріальних втрат.

Об’єктом дослідження є діяльність Головного управління ДКСУ у Тернопільській області.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти мобілізації та використання бюджетних фінансових ресурсів в системі казначейства.

Методи дослідження. У процесі проведення дослідження було використано такі наукові методи: аналіз, синтез, порівняння, узагальнення, економіко-математичне моделювання, прогнозування та інші.

Інформаційну основу кваліфікаційної роботи складають підручники, монографії, збірники матеріалів конференцій, періодичні видання, статистичні дані та інтернет-ресурси.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в сформованих шляхах вдосконалення мобілізації та використання бюджетних фінансових ресурсів в системі казначейства.

Практичне значення отриманих результатів полягає у можливості їх застосування в практичній діяльності Головного управління ДКСУ у Тернопільській області.

Апробація. Апробація проведених досліджень відбулася під час роботи конференцій: VII Міжнародна науково-практична конференція «Формування механізму зміцнення конкурентних позицій національних економічних систем у глобальному, регіональному та локальному вимірах» (5 листопада 2021 р.), VIII Міжнародна науково-практична конференція «Формування механізму зміцнення конкурентних позицій національних економічних систем у глобальному, регіональному та локальному вимірах» (01-02 червня 2022 р.).

Структура кваліфікаційної роботи. Робота складається із вступу, чотирьох розділів, висновків та пропозицій; викладена на 76 сторінках тексту, 25 рисунків, 9 таблиць, 11 додатків. Перелік використаних джерел складається з 50 найменувань.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ БЮДЖЕТНИМИ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ

1.1. Економічна сутність та структура бюджетних фінансових ресурсів

Існування будь-якої держави передбачає наявність певної частини фінансових ресурсів у її розпорядженні. Саме достатність фінансових ресурсів держави є основою рівня матеріального добробуту населення, забезпечення потреб соціальної інфраструктури, дієвості державного управління та фінансового зростання держави загалом.

Не існує чіткого визначення поняття «фінансові ресурси». Питання щодо визначення сутності фінансових ресурсів держави є дискусійним, вчені тлумачать їх по-різному.

Мельник О. стверджує, що фінансові ресурси держави – грошові нагромадження і доходи, що створюються у процесі розподілу й перерозподілу ВВП та нагромаджуються у відповідних фондах для забезпечення безперервності розширеного відтворення й задоволення суспільних потреб [1, с. 109].

На думку Савченка Т. Г., фінансові ресурси держави – це грошові нагромадження і грошові фонди створюються підприємствами, об'єднаннями, організаціями, державою в порядку розподілу й перерозподілу суспільного продукту і національного доходу [2, с. 258].

Стойко О. Я. зазначає, що фінансові ресурси держави – цілісна система суспільних відносин, які пов'язані з формуванням, розподілом і використанням централізованих та децентралізованих фондів грошових коштів з метою виконання завдань і функцій держави [3, с. 10].

Поняття «грошові засоби» є значно ширшим за поняття «фінансові ресурси», але фінансові ресурси виступають завжди у грошовій формі. Грошові засоби перетворюються у фінансові ресурси тоді, коли вони

концентруються у відповідні фонди, для яких визначено порядок створення й використання. Невід'ємною характеристикою фінансових ресурсів є те, що вони, на відміну від грошових коштів, виражають не зміну форм вартості, а фінансовий результат процесу відтворення.

Поняття «фінансові ресурси держави» включає в себе ті фінансові ресурси, які знаходяться в розпорядженні органів державного управління.

Отже, у розпорядженні держави перебувають такі види фінансових ресурсів:

- Державний бюджет;
- ресурси різних централізованих та децентралізованих фондів;
- фінансові ресурси державних фінансових інститутів (національного банку, державних кредитних установ, тощо).

В державі також є ресурси, які не перебувають в її розпорядженні, серед них фінансові ресурси підприємств, установ і організацій, а також фінансові ресурси, які знаходяться в розпорядженні населення.

За належністю до різних видів бюджету виділяють фінансові ресурси:

- фінансові ресурси Державного бюджету;
- фінансові ресурси органів місцевого самоврядування;
- бюджетні фінансові ресурси цільових фондів.

Стан фінансових ресурсів держави визначається такими об'єктивними факторами: податкова політика, рівень підприємництва в державі, обсяги операцій з капіталом, податкових і неподаткових надходжень, міжбюджетні відносини.

Фінансові ресурси держави – матеріальне вираження фінансових відносин, що виникають у суспільстві. Отже, фінансові ресурси держави – це фінансові відносини, що виникають між державою та суспільством в особі фізичних і юридичних осіб з приводу формування, розподілу і використання фінансових ресурсів.

Основною економічною формою вираження даних економічних відносин є державний бюджет, за допомогою якого держава планує надходження та напрями витрат бюджетних грошових коштів.

Бюджет держави завжди є компромісом між основними соціально-економічними групами в країні. Це компроміс між загальнодержавними та приватними інтересами громадян стосовно оподаткування доходів і власності, між центром і регіонами щодо розподілу податків і субсидій, між інтересами окремих галузей і фірм стосовно державних замовлень [4, с. 159].

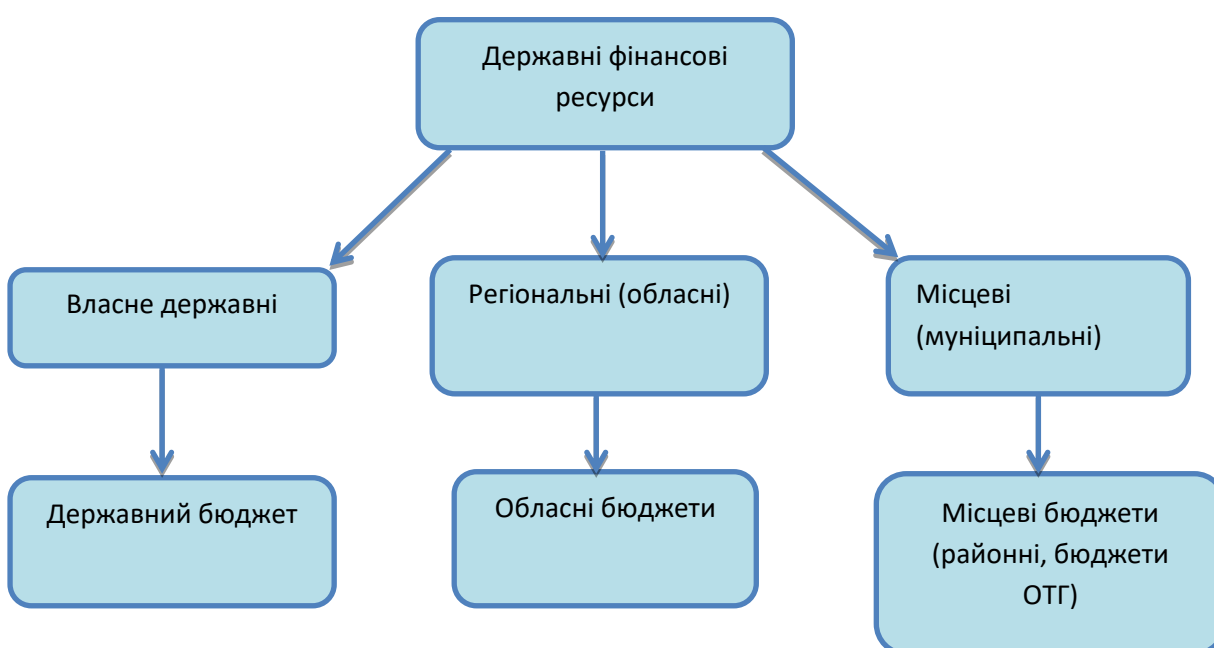


Рис. 1.1 – Класифікація фінансових ресурсів держави

Джерело: складено автором на основі [5]

Отже, до державних фінансових ресурсів відносяться власне державні, регіональні та місцеві фінансові ресурси, основою яких є державний, обласний та місцевий бюджети.

Регіональний та місцевий рівні мають свої, визначені законодавчим полем, економічною та соціальною доцільністю, національними, історичними та етнічними особливостями інтереси, що реалізуються через виконання нормативно закріплених функцій і повноважень [6, с. 36].

Попри те, що до складу бюджетної системи входить велика кількість бюджетів, в країні застосовують певні уніфіковані правила щодо їх планування та виконання. Відповідно до принципу єдності бюджетної системи, який закріплений в Бюджетному кодексі України, єдність бюджетної системи України передбачає єдину правову базу, єдине регулювання бюджетних відносин, єдину бюджетну класифікацію, єдність порядку виконання бюджетів та ведення бухгалтерського обліку і звітності.

Ефективність здійснення бюджетної політики та управління фінансовими ресурсами визначає дієвість урядової політики у сфері фінансів, забезпечує передумови для стабільності економіки та держави загалом. Управління бюджетними ресурсами потребує системного підходу для комплексного забезпечення різних секторів економіки залежно від їх потреби та значення для національної економіки.

1.2. Механізм мобілізації та напрями використання бюджетних фінансових ресурсів

Основою для формування доходів державного бюджету України є фінансові ресурси держави.

Важливу роль в управлінні фінансовими ресурсами держави відіграє процес планування.

Державний бюджет є основним фінансовим планом держави. Він складається з двох частин: дохідної і видаткової.

Бюджетним кодексом України, а саме статтею 2, визначено: «доходи – це податкові, неподаткові та інші надходження на безповоротній основі, справляння яких передбачено законодавством України» [7]. Процес виконання державного бюджету за доходами регламентований Бюджетним кодексом України.

Механізм мобілізації фінансових ресурсів держави (доходів) – складова бюджетного механізму, основою якого є методів, інструментів, важелів, метою яких є забезпечення мобілізації доходів бюджету.

Механізм мобілізації доходів бюджету дозволяє наповнити дохідну частину бюджету в розмірах, необхідних для її функціонування і здійснення видатків.

Механізм мобілізації доходів складається з таких етапів бюджетного процесу:

- 1) Планування доходів, що виражається в складанні і затвердженні проектів державного та місцевих бюджетів;
- 2) Мобілізації доходів в процесі виконання бюджетів;
- 3) Складання звітності про виконання бюджетів.

ДКСУ веде бухгалтерський облік усіх надходжень Державного бюджету України та за поданням органів, що контролюють справляння надходжень бюджету, здійснює повернення коштів, помилково або надміру зарахованих до бюджету [8, с. 48].

Механізм мобілізації доходів має такі ознаки:

- законодавчий порядок встановлення параметрів, умов справляння та механізмів їх мобілізації;
- обов'язковість сплати платежів;
- примусовий характер;
- наявність взаємозв'язку з централізованими фондами грошових коштів держави;
- безеквівалентність та індивідуальна безоплатність платежу;
- використання єдиних фінансових методів, інструментів та важелів бюджетного механізму і механізму мобілізації доходів бюджету [9, с. 44].

З 2000 року Державний бюджет має дві частини: загальний і спеціальний фонд. Такий поділ спрямований на забезпечення прозорості та реальної системи оцінювання джерел доходів бюджету і визначення пріоритетів їх використання. Основною відмінністю між доходами

загального та спеціального фонду полягає в тому, що доходи спеціального фонду мають призначення на конкретну мету.

Існують зовнішні та внутрішні джерела формування доходів бюджету. Основним внутрішнім джерелом є створений ВВП. Зовнішні джерела формування доходів бюджету включають в себе міжнародні кредити, міжнародні допомоги, оподаткування експорту та імпорту).

Основними джерелами надходжень держави є:

- Податкові надходження (податок на прибуток, податок на майно, рентна плата та інше);
- Неподаткові надходження (доходи від власності та підприємницької діяльності, адміністративні збори та ін.);
- Доходи від операцій з капіталом (доходи від продажу основного капіталу, державних запасів товарів, землі та інше);
- Офіційні трансферти;
- Цільові фонди.

Найбільшу частку надходжень державного бюджету в Україні становлять податкові надходження. У 2021 році частка податкових надходжень становила – 85,37% від усіх доходів, в той час як неподаткові становили лише 13,52% [10].

Виконати бюджет будь-якого рівня за доходами означає своєчасно і в повному обсязі зарахувати податкові та неподаткові платежі, які сплачені юридичними та фізичними особами.

Особливу роль в процесі акумуляції бюджетних фінансових ресурсів відіграють органи казначейства. Їх основна функція полягає в тому, щоб максимально швидко зарахувати кошти до бюджету від їх платників. При цьому органи ДКСУ виконують контролюючі функції, які полягають в поверненні помилково чи надмірно зарахованих платежів до бюджету, розмежування доходів між бюджетами та фондами [11].

Діяльність органів ДКСУ щодо обслуговування бюджетів за доходами охоплює декілька напрямів, що представлені на рисунку 1.2.

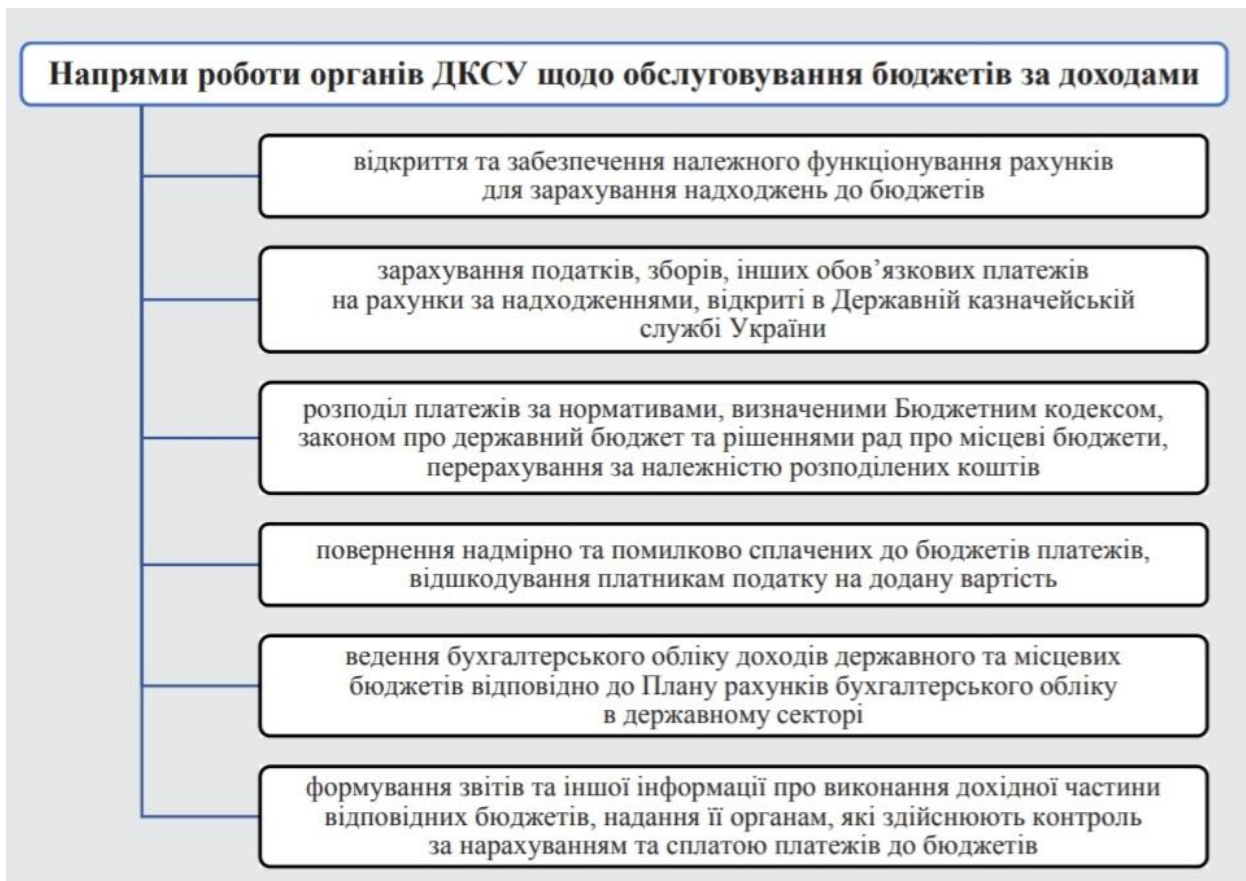


Рис. 1.2 – Напрями роботи органів ДКСУ щодо обслуговування бюджетів за доходами [11]

Згідно з Бюджетним кодексом України, податки, збори та інші надходження бюджету зараховуються безпосередньо на єдиний казначейський рахунок (ЄКР). Складовими частинами ЄКР є бюджетні рахунки для зарахування доходів, на які перераховуються податкові, неподаткові надходження, інші доходи, а також трансферти, гранти та інші кошти, залучені до бюджетів. Відкриттям таких рахунків займаються органи казначейства відповідно до повноважень та законодавства.

Отже, доходи бюджету – фінансова основа діяльності держави.

1.3. Напрями використання бюджетних фінансових ресурсів

Раціональне використання бюджетних фінансових ресурсів є запорукою високого рівня життя населення. Проте важливим є не лише їх

акумулювання в максимально можливому розмірі, а і їх ефективне використання, зважаючи на поточні потреби економіки та стратегічні завдань її подальшого розвитку.

Економічна сутність державних видатків полягає у сукупності відносин, що стосуються формування, перерозподілу та використання бюджетних фінансових ресурсів з метою досягнення цілей та виконання завдань соціально-економічного розвитку країни [12, с. 72]. Особливість функціонування бюджетних видатків полягає в тому, що через них реалізуються функції держави.

Державні видатки – це грошові кошти держави, що витрачаються з метою реалізації її функцій. Видатки бюджету – це платежі, які здійснюються на безповоротній основі.

Одне із головних завдань бюджетної політики у сфері видатків – створення умов для оптимального розподілу державних фінансових ресурсів і забезпечення високого рівня життя громадян та справедливого доступу до необхідних благ суспільства, що сприятиме покращенню якості людського капіталу та економічному зростанню [13, с. 312].

Головними принципами здійснення державних видатків є їх раціональність, ефективність, доцільність та цілеспрямованість.

Бюджетна політика держави у сфері видатків передбачає стимулювання зростання внутрішнього попиту та виробництва шляхом збільшення бюджетних видатків у періоди економічного спаду та оптимізації її структури у періоди економічного зростання при якісному виконанні соціальної функції держави [14, с. 73].

В умовах обмеженості бюджетних фінансових ресурсів необхідна оптимізація видатків бюджету, враховуючи пріоритетність видатків та циклічність соціально-економічного розвитку держави.

Основні напрямки державних видатків представлені на рисунку 1.2.



Рис. 1.3 – Напрями видатків держави

Видатки на кожен з цих напрямків плануються у законах про Державний бюджет на відповідний рік.

За економічною класифікацією державні видатки поділяються на: поточні та капітальні.

За формами фінансування виділяють такі державні видатки:

- державні інвестиції;
- державні трансферти (субсидії, субвенції, дотації);
- державні кредити;
- кошторисне фінансування.

У складі видатків бюджету розрізняють видатки споживання і видатки розвитку (рис. 1.4).

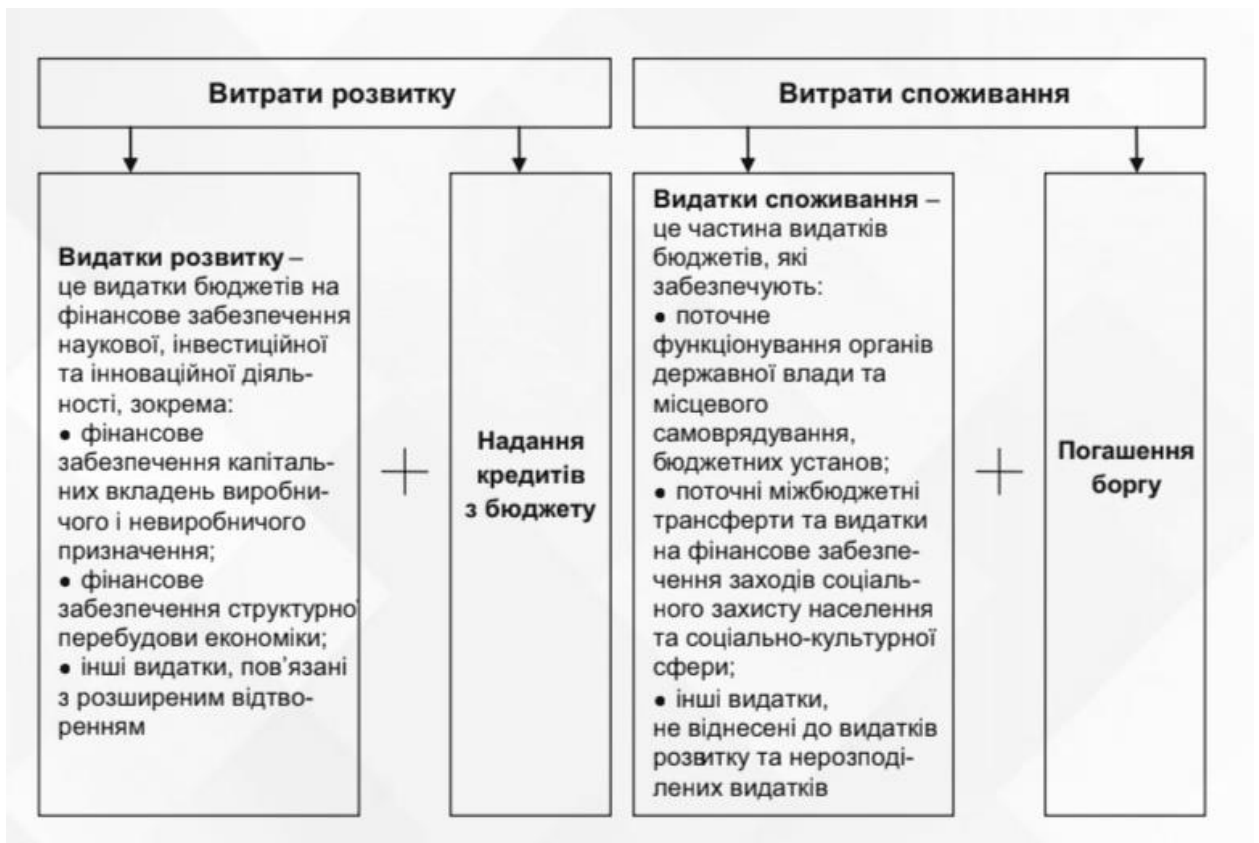


Рис. 1.4 – Класифікація видатків бюджету [8]

Існує також класифікація за відомчою ознакою. На основі відомчої класифікації визначається перелік головних розпорядників бюджетних коштів, серед яких міністерства, апарат ВРУ, Верховний суд, вищі суди, Генеральна прокуратура та інші.

На основі цього функціонують розпорядники бюджетних коштів, отримуючи бюджетні призначення від головних розпорядників, реєстр яких веде Державна казначейська служба України (ДКСУ).

ДКСУ відносить до органів, що здійснюють оперативне управління бюджетними коштами.

Процес казначейського обслуговування складає з безлічі організаційних та розрахунково-касових операцій, які пов'язані з перерахування коштів для здійснення бюджетних видатків розпорядниками та одержувачами.

У сфері бюджетних видатків органи казначейства виконує ряд напрямів роботи за певною послідовністю (рис. 1.5).

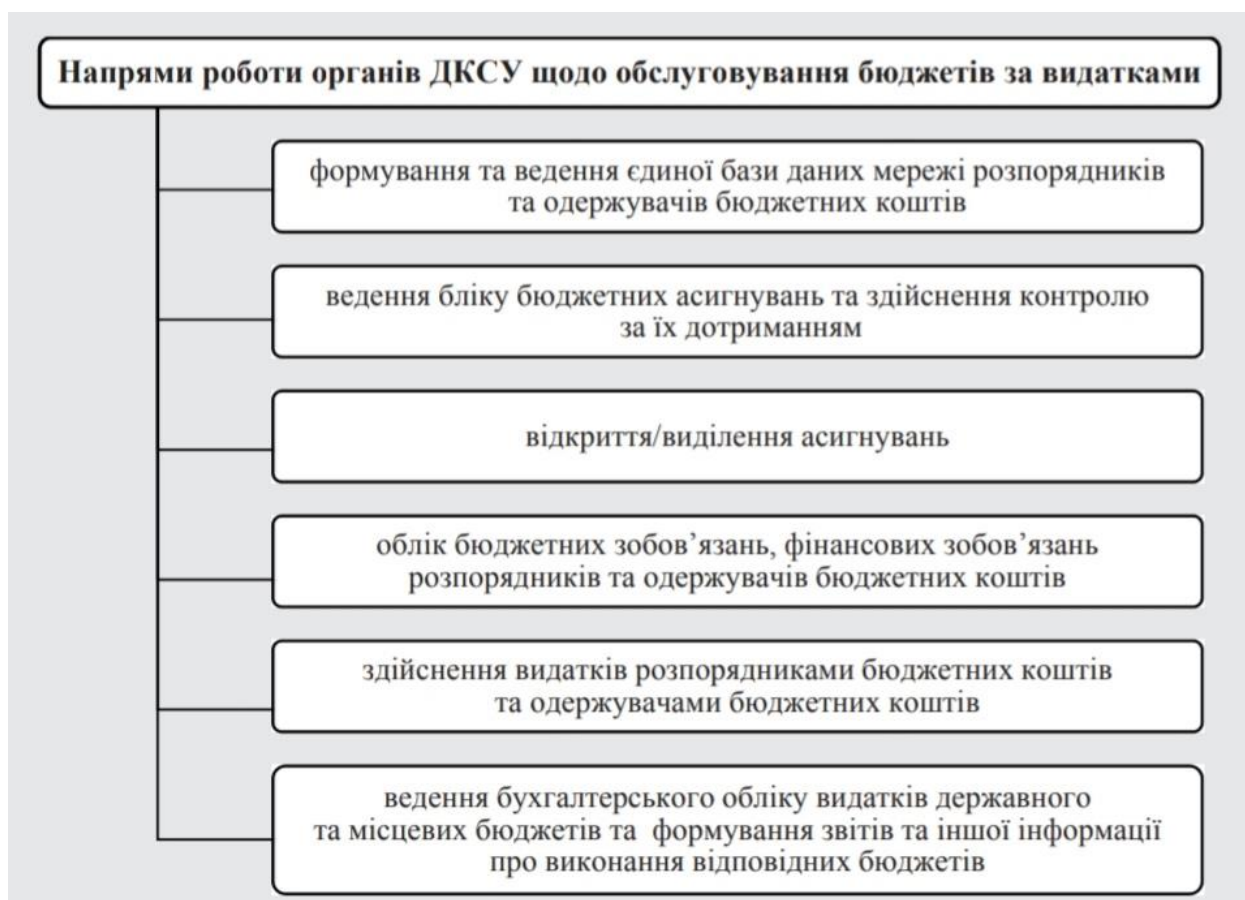


Рис. 1.5 – Напрями роботи органів ДКСУ щодо обслуговування бюджетів за видатками [11]

Органи ДКСУ відіграють важливу роль у забезпеченні здійснення бюджетних видатків. Основні їхні функції – контролюючі, а саме перевірка цільового спрямування платежу та правильність його відображення.

Отже, видатки держави забезпечують реалізацію її функцій. Бюджетні видатки мають різні класифікації: за економічною класифікацією, функціональною класифікацією, за відомчою класифікацією та інші. Здійсненням державних видатків займаються органи казначейства відповідно до повноважень наданих законодавством.

Висновки до розділу 1

Отже, фінансові ресурси держави – одна з основних умов функціонування держави. Від ефективності використання бюджетних фінансових ресурсів залежить економічний розвиток держави, розвиток всіх галузей економіки та забезпечення високого рівня життя громадян.

Поняття «фінансові ресурси держави» включає в себе ті фінансові ресурси, які знаходяться в розпорядженні органів державного управління.

Основними категоріями управління державними ресурсами є забезпечення отримання доходів держави та здійснення бюджетних видатків.

Основними джерелами надходжень держави є податкові, неподаткові, від операцій з капіталом, трансферти та цільові фонди. Основним джерелом наповнення бюджету в Україні є податкові надходження, частка яких складає близько 85% від усіх доходів держави.

Податки, збори та інші надходження бюджету зараховуються безпосередньо на єдиний казначейський рахунок (ЄКР).

Реалізацію функцій держави забезпечує здійснення видатків бюджету. Видатки держави класифікують за різними ознаками: за економічною, за функціональною, за відомчою. Бюджетні видатки здійснюють за напрямками, визначеними законом про Державний бюджет на відповідний рік.

Здійсненням державних видатків займаються органи казначейства відповідно до повноважень наданих законодавством.

В умовах обмеженості бюджетних фінансових ресурсів необхідна оптимізація видатків бюджету, враховуючи пріоритетність видатків та циклічність соціально-економічного розвитку держави.

РОЗДІЛ 2

ДОСЛІДЖЕННЯ МЕХАНІЗМУ МОБІЛІЗАЦІЇ ТА ВИКОРИСТАННЯ БЮДЖЕТНИХ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ У ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ

2.1. Загальна характеристика Головного управління Державної казначейської служби у Тернопільській області

Державна казначейська служба України (далі – казначейство, ДКСУ) – центральний орган виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів, метою якого є реалізація державної політики у сферах казначейського обслуговування бюджетних коштів, коштів клієнтів відповідно до законодавства, бухгалтерського обліку виконання бюджетів [14].

ДКСУ здійснює свої повноваження через територіальні органи різних рівнів:

- 1-ий рівень – центральний апарат – ГУ ДКСУ, що знаходиться в м. Київ;
- 2-ий рівень – обласний – головні управління ДКСУ в областях;
- 3-ий рівень – районний – відділення у районах, містах і районах в містах.

Головне управління Державної казначейської служби у Тернопільській області є територіальним підрозділом ДКСУ, його юрисдикція поширюється на Тернопільську область.

Функціональними завданнями ГУ ДКСУ у Тернопільській області є:

- здійснення касового виконання державного та місцевих бюджетів та за доходами та видатками;
- здійснення розрахунково-касового обслуговування розпорядників та одержувачів бюджетних коштів;
- здійснення реєстрації бюджетних та бюджетних фінансових зобов'язань та проведення платежів за платіжними дорученнями клієнтів;

- забезпечення контролю за дотриманням бюджетного законодавства та цільовим спрямуванням видатків на етапах реєстрації та проведення платежу;
- отримання звітів про виконання кошторисів доходів і видатків від розпорядників бюджетних коштів, здійснення звірки даних обліку;
- складання зведеного звіту про виконання місцевих бюджетів Тернопільської області та іншої звітності, встановленої законодавством;
- відкриття та обслуговування рахунків розпорядників та одержувачів бюджетних коштів та позабюджетних рахунків;
- здійснення безспірного списання з рахунків розпорядників та одержувачів в порядку, що визначений законодавством;
- організація та здійснення внутрішнього контролю і аудиту.

У процесі виконання своїх функцій у сфері казначейського обслуговування бюджетів, здійснення та обліку бюджетних операцій ДКСУ керується Конституцією України, Бюджетним кодексом України, Законами України, постановами ВРУ, Указами Президента України, постановами й розпорядженнями КМУ, наказами Міністерства фінансів України та власними нормативно-розпорядчими документами.

Усі управління, сектори та відділи взаємодіють із структурними підрозділами ДКСУ та Головного управління, а також учасниками бюджетного процесу в межах наданих їм повноважень на підставі Положень та Регламенту роботи Головного управління.

Чисельність працівників управлінь (відділень) Казначейства затверджує Голова Казначейства в межах граничної чисельності працівників, визначеної Кабінетом Міністрів України. Начальник відповідного Головного управління Казначейства вносить пропозиції Голові Казначейства щодо чисельності працівників управлінь (відділень) Казначейства. Структури управлінь (відділень) Казначейства затверджує Голова Казначейства за погодженням з Міністром [15].

Організаційна структура розміщена у додатку А.

Головне управління ДКСУ в Тернопільській області очолює його начальник. Начальником ГУ ДКСУ є Гринчишин Петро Семенович. Також до керівництва відносяться два заступники: Зварич Олексій Петрович та Баранець Володимир Ярославович.

Самостійним структурним підрозділом ГУДКСУ є відділ внутрішнього аудиту. Його основними завданнями є надання об'єктивних і незалежних аудиторських висновків керівництву ГУДКСУ в Тернопільській області та ДКСУ щодо запобігання незаконного та не результативного використання бюджетних коштів, відповідності взятих на облік бюджетних та бюджетних фінансових зобов'язань законодавству, правильність оформлення та встановлення напряму платіжного доручення, ефективного та вчасного вжиття заходів впливу за порушення бюджетного законодавства, правильності ведення бухгалтерського обліку та достовірності фінансової і бюджетної звітності, а також надання рекомендацій щодо цих питань.

У ГУДКСУ існує також управління консолідованої звітності. Органи казначейства складають консолідовану фінансову та бюджетну звітність та перевіряють звітність розпорядників та одержувачів бюджетних коштів. ГУДКСУ формує також зведений звіт про виконання місцевих бюджетів Тернопільської області.

Розпорядники та одержувачі бюджетних коштів подають органам казначейства місячну, квартальну та річну звітність. Порядок заповнення форм фінансової звітності в державному секторі затверджено наказом Мінфіну від 28 лютого 2017 року № 307 [16].

Бюджетна звітність відображає стан виконання бюджету та інформацію, необхідну для прийняття управлінських рішень.

Наступним управлінням ГУДКСУ є управління бухгалтерського обліку операцій з виконання бюджетів, до якого входять відділ бухгалтерського обліку та відділ оперативного контролю за виконанням операцій з бюджетів.

Основними їх функціями є: проведення міжбанківських розрахунків та внутрішніх платежів в системі СЕП НБУ та ВПС ДКСУ, відкриття та

закриття рахунків клієнтів, надання інформації про хід виконання платіжних операцій, ведення операційного дня казначейства та інші.

Організацію та координацію роботи з питань казначейського обслуговування бюджетів за доходами здійснює управління бюджетних надходжень та операцій з фінансовим ресурсом, до якого входять відділ бюджетних надходжень та відділ операцій з фінансовим ресурсом. Основними його функціями є: управління наявними фінансовими ресурсами на ЄКР, надання позичок органам місцевого самоврядування відповідно до законодавства, моніторинг виконання бюджетів за доходами, проведення операцій з покриття тимчасових касових розривів місцевих бюджетів.

Казначейське обслуговування за видатками здійснюють управління видатків бюджетів та міжбюджетних відносин та управління обслуговування розпорядників коштів та інших клієнтів, до якого входять відділи обслуговування розпорядників коштів державного та місцевих бюджетів.

Їх основними функціями є:

- забезпечення розрахунково-касового обслуговування розпорядників та одержувачів бюджетних коштів;
- внесення індивідуальних кошторисів, планів асигнувань, планів використання та змін до них;
- реєстрація бюджетних та бюджетних фінансових зобов'язань;
- перевірка підтвердних документів;
- здійснення безспірного списання;
- застосування заходів впливу за порушення бюджетного законодавства;
- надання консультацій в межах повноважень [17].

Допоміжних відділами в основній діяльності ГУДКСУ в Тернопільській області є відділ персоналу, юридичний відділ, відділ діловодства, відділ адміністративно-господарської роботи та управління інформаційних технологій, до якого входять відділ обслуговування

комп'ютерної техніки та відділ підтримки користувачів та електронних сервісів.

Діяльність органів казначейства дозволяє забезпечити наповнення державного та місцевого бюджетів та найбільш оптимально проводити видатки. Це забезпечує прозорість і ефективність процесу виконання бюджету та максимальну раціональність у використанні бюджетних ресурсів для задоволення потреб усіх членів суспільства.

2.2. Аналіз доходів державного та місцевих бюджетів у Тернопільській області

Бюджетним кодексом України визначено, що доходи бюджету – це податкові, неподаткові та інші надходження на безповоротній основі, справляння яких передбачено законодавством України (включаючи трансферти, плату за надання адміністративних послуг, власні надходження бюджетних установ) [18].

Проаналізуємо надходження державного і місцевого бюджету Тернопільської області у 2017-2021 роках.

Табл. 2.1 – Доходи місцевих бюджетів Тернопільської області у 2017-2021 роках, тис. грн.

Бюджет	2017	Пит. вага,%	2018	Пит. вага,%	2019	Пит. вага,%	2020	Пит. вага,%	2021	Пит. вага,%	Відхилен ня
Обласний бюджет	6425867,6	36,71	7250877,6	33,38	5653368,3	33,74	2686459	24,1	3314782,5	23,9	-3111085
Районні бюджети	6544065,7	37,39	6827071,2	31,43	5197150,8	31,02	2904910	26	8672,5	0,1	-6535393
Тернопільський район	2952415,9	16,87	3157935,4	14,54	2301624,3	13,74	1317971	11,8	2450,3	0,02	-2949966
Чортківський район	2546185,3	14,55	2640217,5	12,16	2053202,4	12,26	1130642	10,1	4109,3	0,03	-2542076
Кременецький район	1045464,5	5,97	1028918,3	4,74	842324,2	5,03	456297	4,1	2112,9	0,02	-1043352
Бюджети територіальних громад	4533661,6	25,90	7642188,8	35,18	5903072,6	35,23	5570175	49,9	10557651	76,1	6023989,4
Громади Тернопільського району	3308000,7	18,90	3683116,7	16,96	4105570,1	24,51	3814831	34,2	6654732,4	47,9	3346731,7
Громади Чортківського району	785710,4	4,49	3470019,5	15,98	1223612,1	7,30	1193122	10,7	2717755,9	19,6	1932045,5
Громади Кременецького району	439950,5	2,51	489052,5	2,25%	573890,4	3,43	562222,1	5	1185162,7	8,5	745212,2
Разом	17503595	100,00	21720138	100,00	16753592	100,00	11161543	100	13881106	100	-3622489

Примітка: розроблено автором самостійно на основі [19,20,21,22,23]

З таблиці 2.1 можна зробити висновок, що загалом з 2017 до 2021 року загальний обсяг надходжень місцевих бюджетів Тернопільської області скоротився на 3622489 тис. грн. або на 20,7 %, що є негативною динамікою, Зростання надходжень спостерігалось у 2018 році. але у 2019 та 2020 роках спостерігалось зменшення надходжень місцевих бюджетів. Проте з 2020 до 2021 року надходження місцевих бюджетів Тернопільської області зросли на 2719562,7 тис. грн. або на 24,37%, що є позитивною тенденцією.

Надходження до обласного бюджету Тернопільської області також скоротилися на 3111085 тис. грн. або на 48,42% з 2017 до 2021 року. З 2017 до 2018 року спостерігалось зростання надходжень, а у 2018-2020 роках – зменшення надходжень обласного бюджету. З 2020 до 2021 надходження зросли на 628323,5 тис. грн. або на 23,39%.



Рис. 2.1 – Доходи бюджетів Тернопільської області у 2017-2021 роках

Примітка: розроблено автором самостійно на основі [19,20,21,22,23]

Значно зменшилися надходження до районних бюджетів, проте зросли надходження до бюджетів територіальних громад. Загалом з 2017 до 2021 року надходження районних бюджетів зменшилися на 6535393 тис. грн. або на 99,87%. Проте надходження територіальних громад Тернопільської

області зросли на 6023989,4 тис. грн. або на 132,87%. Найбільш значне скорочення надходжень районних бюджетів спостерігалось з 2020 до 2021 року. Надходження зменшилися на 2896237,1 тис. грн. або на 99,7%. В той час як надходження територіальних громад зросли на 4987476,5 тис. грн. або 89,54%. Основною причиною цього є проведення децентралізації та виключення районних бюджетів з системи горизонтального вирівнювання, тобто з 2021 року для них не передбачено базову (реверсну) дотацію, а також освітню субвенцію. Отже, районні бюджети з 2021 року формуються лише з власних доходів і дотацій та субвенцій, які можуть спрямовуватися з інших бюджетів.

Представимо структуру надходжень Тернопільської області за бюджетами у 2017-2021 роках.



Рис. 2.2 – Структура доходів Тернопільської області за бюджетами у 2017 р.

Примітка: розроблено автором самостійно на основі [19]

У 2017 році порівну 37% становили районні бюджети та обласний бюджет, а бюджети територіальних громад – 26%.



Рис.2.3 – Структура доходів Тернопільської області за бюджетами у 2021 р.

Примітка: розроблено автором самостійно на основі [23]

Отже, структура надходжень Тернопільської області за бюджетами дещо змінилася у 2021 році. У 2021 році найбільшу частку становили бюджети територіальних громад - 76%, на обласний бюджет припало 24% надходжень, а на районні бюджети лише 0,1%.

Проаналізуємо надходження бюджетів територіальних громад Тернопільської області за районами у 2021 році.

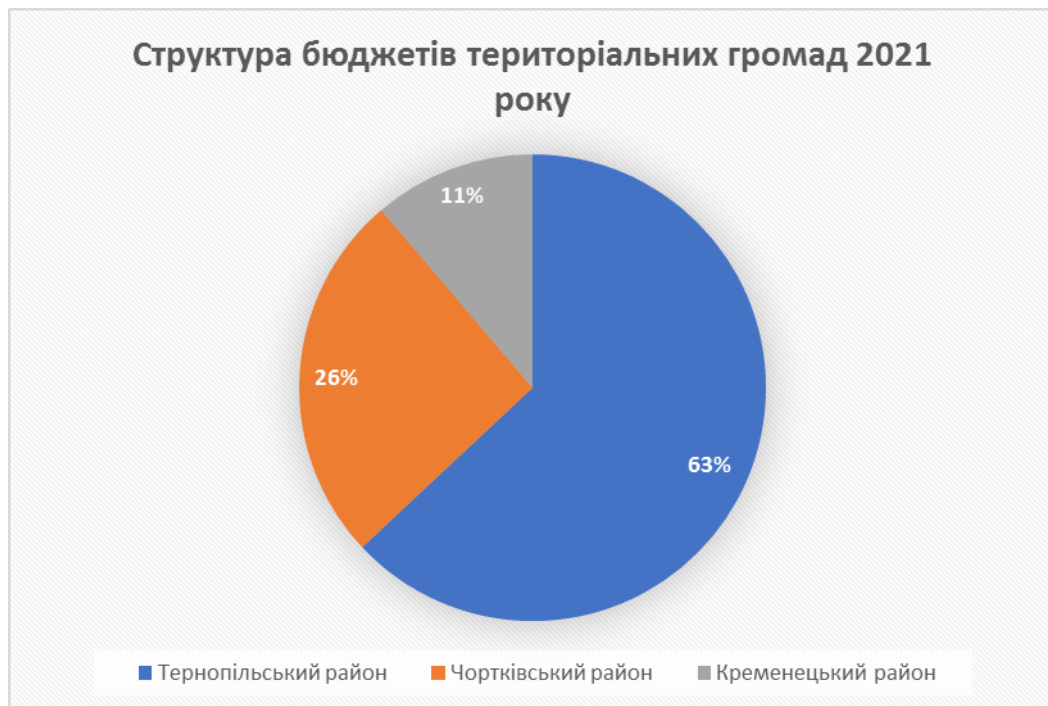


Рис. 2.4 – Структура доходів Тернопільської області за бюджетами у 2021 р.
Примітка: розроблено автором самостійно на основі [23]

Найбільше надходжень у 2021 році отримали громади Тернопільського району 6654732,4 тис. грн. або 63% від бюджетів територіальних громад. Громади Чортківського району отримали 2717755,9 тис. грн. або 26%. Найменше надходжень отримали громади Кременецького району 1185162,7 тис. грн. або 11% у структурі бюджетів територіальних громад Тернопільської області.

Проаналізуємо надходження Тернопільської області до державного бюджету за 2017-2021 роки.

Табл. 2.2 – Надходження до державного бюджету Тернопільської області у 2017-2021 роках, тис. грн.

Бюджет	2017	Пит. вага,%	2018	Пит. вага,%	2019	Пит. вага,%	2020	Пит. вага,%	2021	Пит. вага,%	Відхилення
Обласний бюджет	4115,8	0,13	32549,1	0,79	98998,4	2,07	207092	5,6	364544	6,1	360428
Районні бюджети:	986315,4	32,13	1290580	31,40	1012492	21,17	1646480	44,4	77787,1	1,3	-908528
Тернопільський район	517373,4	16,86	707876,6	17,22	641060,3	13,40	918934	24,8	63536,8	1,1	-453837
Чортківський район	345493,7	11,26	497966,2	12,12	290755,3	6,08	593127	16	3545,2	0,1	-341949
Кременецький район	123448,3	4,02	84737,3	2,06	80676,14	1,69	134419	3,6	10705,1	0,2	-112743
Бюджети територіальних громад:	2079011	67,73	2786974	67,81	3671122	76,76	1856304	50	5523113	92,6	3444101
Громади Тернопільського району	1918261	62,50	2553748	62,13	3392830	70,94	1562413	42,1	4478866	75,1	2560605
Громади Чортківського району	104968,2	3,42	140023,7	3,41	182835,3	3,82	95218,1	2,6	333212	5,6	228243
Громади Кременецького району	55782,4	1,82	93202,3	2,27	95456,5	2,00	198673	5,4	711035	11,9	655253
Разом	3069443	100	4110103	100	4782612	100	3709876	100	5965444	100	2896001

Примітка: розроблено автором самостійно на основі [19,20,21,22,23]

З таблиці 2.2 можна зробити висновок, що загалом надходження, що спрямовуються до державного бюджету, зросли на 2896001 тис. грн. або на 94,35% з 2017 до 2021 року, що є позитивною тенденцією. З 2017 до 2019 року спостерігалось зростання, проте у 2020 надходження дещо зменшилися і у 2021 значно зросли.



Рис. 2.5 – Доходи бюджетів Тернопільської області, що спрямовуються до державного бюджету, у 2017-2021 роках

Примітка: розроблено автором самостійно на основі [19,20,21,22,23]

Надходження обласного бюджету, що спрямовуються до державного бюджету, зросли на 360428 тис. грн. або на 8757,18% з 2017 до 2021 року. З 2017 до 2021 року надходження районних бюджетів скоротилися на 908528 тис. грн. або на 92,11%, а надходження територіальних громад зросли на 3444101 тис. грн. або на 165,66%. Найбільше доходи районних бюджетів скоротилися з 2020 до 2021 року – на 1568693,1 тис. грн. або на 95,28%, в той час як надходження територіальних громад, що спрямовуються до державного бюджету значно зросли на 3666808,7 тис. грн. або на 197,53%.

Представимо структуру надходжень Тернопільської області, що спрямовуються до державного бюджету, за бюджетами у 2017-2021 роках.



Рис. 2.6 – Структура доходів Тернопільської області за бюджетами у 2017 р.

Примітка: розроблено автором самостійно на основі [19]

У 2017 році найбільшу частку надходжень становили бюджети територіальних громад – 68%, частка районних бюджетів – 32%, обласний бюджет становить незначну частку – 0,13%.

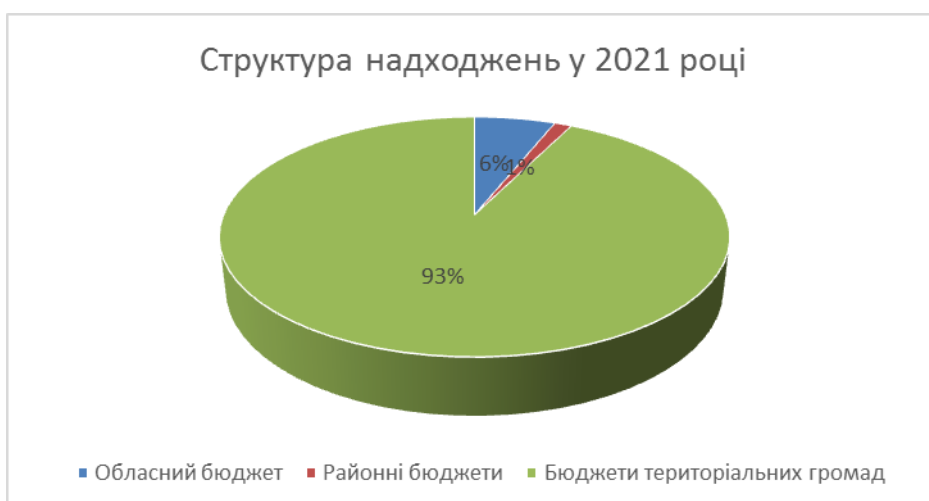


Рис. 2.7 – Структура доходів Тернопільської області за бюджетами у 2021 р.

Примітка: розроблено автором самостійно на основі [23]

Отже, структура надходжень Тернопільської області дещо змінилася у 2021 році. У 2021 році найбільшу частку становили бюджети територіальних громад – 93%, обласний бюджет – 6%, районні бюджети – лише 1%.

Отже, надходження до місцевих і державного бюджетів Тернопільської області зросли, що є позитивною динамікою. Структура доходів змінилася у зв'язку з проведенням децентралізації та виключенням районних бюджетів з системи горизонтального вирівнювання.

Табл. 2.3 – Аналіз надходжень місцевих бюджетів у Тернопільській області у 2018-2021 роках, млн. грн.

Назва	2018		2019		2020		2021		Відхилення	
	Сума	%	Сума	%	Сума	%	Сума	%	Сума	%
Податок на прибуток підприємств	35,1	0,91%	37,4	0,81%	53,9	1,1%	94,7	1,5%	59,6	169,80%
Податок на майно	398,7	10,33%	496	10,80%	506,4	9,9%	588,6	9,4%	189,9	47,63%
Єдиний податок	560,5	14,52%	655,5	14,27%	704,3	13,8%	842,5	13,5%	282	50,31%
Податок на дох. фіз. осіб	2467,8	63,91%	2969,2	64,65%	3248,7	63,7%	3992,5	64,1%	1524,7	61,78%
Всього податкових надходжень	3797,2	19,61%	4476,1	26,72%	4846,8	43,42%	5913,7	42,60%	2116,5	55,74%
Плата за надання адміністративних послуг	94,1	2,44%	91,4	1,99%	76,3	1,5%	90,7	1,5%	-3,4	-3,61%
Акцизний податок	246,5	6,38%	237,9	5,18%	239,9	4,7%	282,6	4,6%	36,1	14,65%
Всього неподаткових надходжень	478,1	2,47%	538,6	3,21%	442,8	3,97%	613,5	4,42%	135,4	28,32%
Доходи від операцій з капіталом	33,8	0,17%	72,4	0,43%	51,5	0,46%	98,8	0,71%	65	192,31%
Інші надходження	5378,9	27,78%	3508,9	20,94%	36,9	0,33%	11	0,08%	-5368	-99,80%
Трансферти	9676	49,97%	8158	48,70%	5784	51,8%	7244	52,2%	-2432	-25,13%
Всього надходжень	19364	100%	16754	100%	11162	100%	13881	100%	-5483	-28,31%

Примітка: розроблено автором самостійно на основі [24,25,26,27]

Загалом надходження місцевих бюджетів Тернопільської області зменшилися з 2018 до 2021 року на 5483 млн. грн. або на 28,31%.

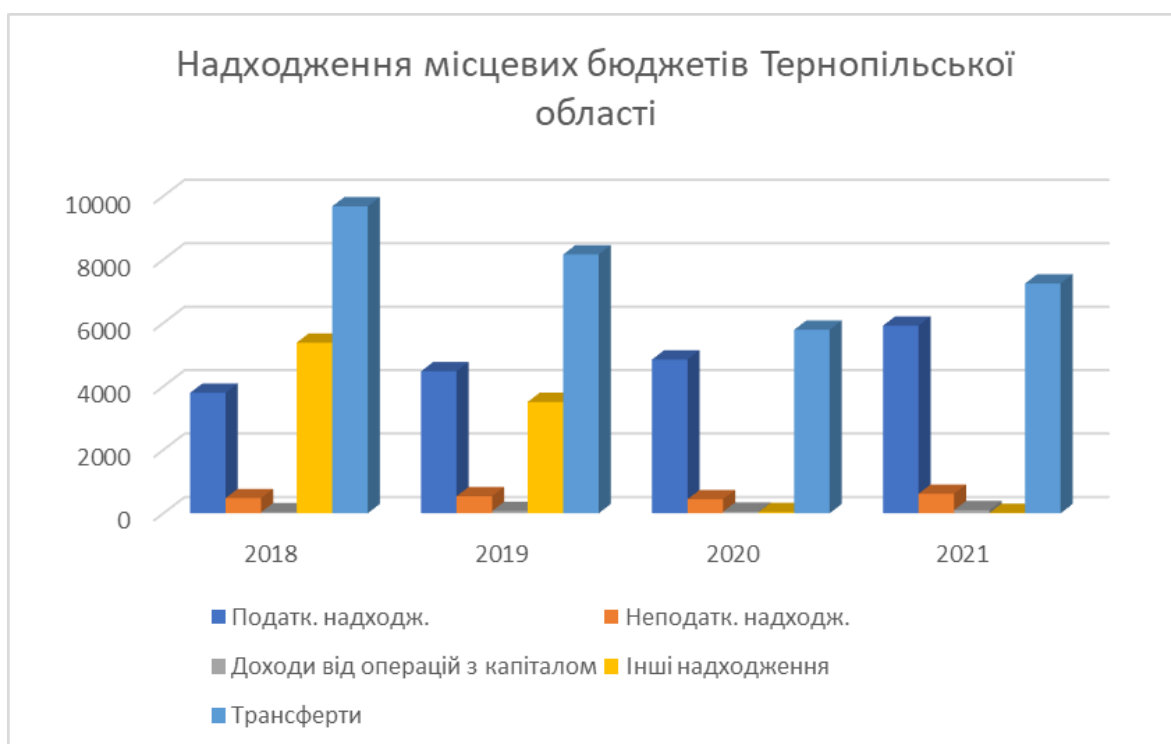


Рис. 2.8 – Надходження місцевих бюджетів Тернопільської області

Примітка: розроблено автором самостійно на основі [24,25,26,27]

В абсолютному відношенні обсяг податкових надходжень Тернопільської області зріс на 2116,5 млн. грн. або на 55,75% з 2018 до 2021 року. Обсяг неподаткових надходжень зріс на 135,4 млн. грн. або на 28,32%.

Обсяг операцій з капіталом Тернопільської області зріс на 65 млн. грн. або на 192,31% з 2018 до 2021 року.

Обсяг трансфертів з 2018 до 2020 року зменшувався, а у 2021 році дещо зріс. Загалом обсяг трансфертів, що включає дотації та субвенції з державного бюджету, зменшився на 2432 млн. грн. або на -25,13% з 2018 до 2021 року.



Рис. 2.9 – Структура доходів місцевих бюджетів у 2018 році

Примітка: розроблено автором самостійно на основі [24]

У 2018 році найбільшу частку надходжень місцевих бюджетів Тернопільської області склали трансферти – 50%. Податкові і неподаткові надходження, склали 20% і 2% відповідно. Доходи від операцій з капіталом займали 0,17% від усіх надходжень.

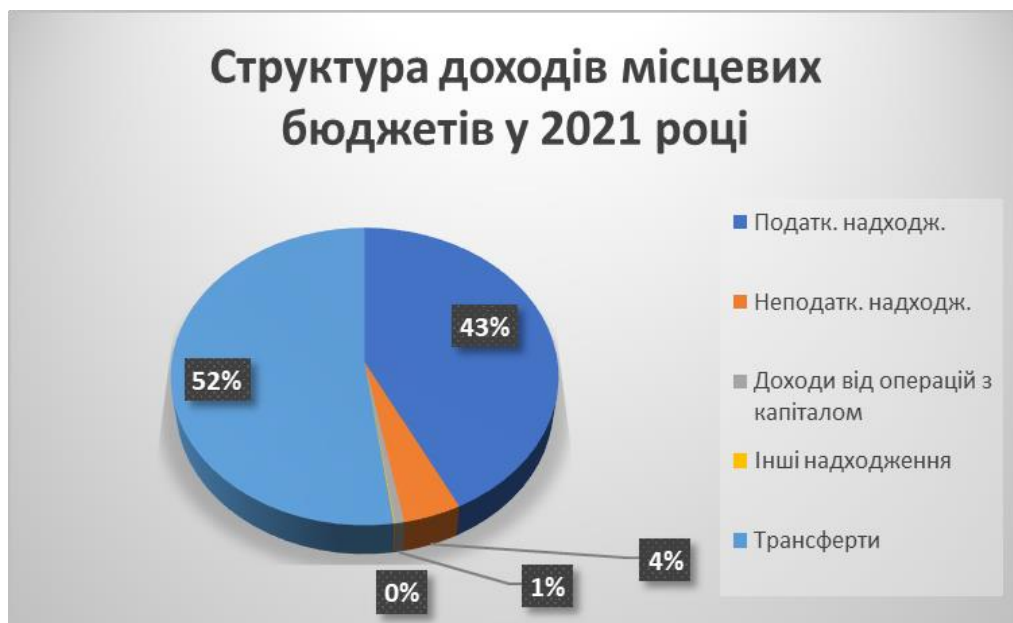


Рис. 2.10 – Структура доходів місцевих бюджетів у 2021 році

Примітка: розроблено автором самостійно на основі [27]

Отже, структура доходів місцевих бюджетів Тернопільської області дещо змінилася з 2018 до 2021 року. Найбільшу частку як у 2018, так і в 2021 році найбільшу частку склали трансферти, до яких входять дотації та субвенції з державного бюджету на різні категорії видатків. У 2018 році їх частка становила 50%, а у 2021 – 52%.

Податкові надходження у 2018 році склали 20%, а у 2021 році – 43%. Неподаткові надходження у 2018 році склали 2%, а у 2021 році – 4%.

Дещо зросла частка доходів від операцій з капіталом з 0,17% у 2018 році до 0,71% у 2021 році.

У 2018 році найбільшу частку складав податок на доходи фізичних осіб – 63,91%, на другому місці – єдиний податок (14,52%), а на третьому – податок на майно. У 2021 році серед податкових надходжень найбільшу частку складає податок на доходи фізичних осіб – 64,1%, єдиний податок – 13,5% та податок на майно – 9,4%.

Отже, основну частину доходів місцевих бюджетів Тернопільської області складають трансферти – дотації та субвенції, меншу частку складають власні податкові та неподаткові надходження місцевих бюджетів, що є негативною характеристикою.

2.3. Аналіз видатків державного та місцевих бюджетів у Тернопільській області

Проаналізуємо касові видатки державного бюджету органів Державної казначейської служби України у Тернопільській області у 2017-2021 роках. Касові видатки державного бюджету по Тернопільській області зросли на 847225,1 тис. грн. або на 6,39% з 2017 до 2021 року. Зростання спостерігається по більшості групах видатків, крім поточних трансфертів.

Табл. 2.4 – Касові видатки органів ДКСУ у Тернопільській області у 2017-2021 роках (державний бюджет), тис. грн.

Стаття	2017	2018	2019	2020	2021	Відхилення (2020-2021)		Відхилення (2017-2021)	
						Абсолютне	Відносне	Абсолютне	Відносне
Видатки на оплату праці і нарахування на з/п	1860148,9	2382660,4	2786191,1	3018930,9	3159341,8	140410,9	4,65%	1299193	69,84%
Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	93561,3	102040,7	107581,6	84455,1	121002,5	36547,4	43,27%	27441,2	29,33%
Інші поточні видатки (предмети, матеріали, медикаменти, продукти харчування, відрядні)	174417,5	197028,3	202409,5	267074,4	273351	6276,6	2,35%	98933,5	56,72%
Дослідження і розробки, окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм	1631568,4	2387298,7	1738659,9	4273731	6105682,2	1831951,2	42,87%	4474114	274,22%
Поточні трансферти	8613750,4	9422710,7	138106,8	33531,6	54492,2	20960,6	62,51%	-8559258	-99,37%
Соціальне забезпечення	201505,4	242560,4	412422,6	2741641,3	3195852,8	454211,5	16,57%	2994347	1485,99%
Капітальні видатки	682940,8	770282,2	433622,9	477672,1	1195395,5	717723,4	150,25%	512454,7	75,04%
Всього	13257892,9	15504581,4	5818994,4	10897036,4	14105118	3208081,6	29,44%	847225,1	6,39%

Примітка: розроблено автором самостійно на основі [28,29,30,31,32]

З 2017 до 2021 року найбільше зросли видатки на соціальне забезпечення на 2994347 тис. грн. або на 1485,99%. Також значно зросли видатки на дослідження і розробки, окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм на 4474114 тис. грн. або на 274,22%. Видатки на оплату праці з 2017 до 2021 року зросли на 1299193 тис. грн. або на 69,84%. Видатки на оплату комунальних послуг та енергоносіїв зросли на 27441,2 тис. грн. або на 29,33%.



Рис. 2.11 – Касові видатки державного бюджету за економічною класифікацією Тернопільської області у 2017-2021 роках

Примітка: розроблено автором самостійно на основі [28,29,30,31,32]

Інші поточні видатки, що включають в себе оплату предметів, матеріалів, медикаментів, продуктів харчування, відрядних, зросли на 98933,5 тис. грн. або на 56,72%. Капітальні видатки з 2017 до 2021 року зросли на 512454,7 тис. грн. або на 75,04%. Обсяг поточних трансфертів значно зменшився до 2021 року на 8559258 тис. грн. або на 99,37%.

Проаналізуємо структуру касових видатків державного бюджету Тернопільської області у 2017-2021 роках.



Рис. 2.12 – Структура касових видатків державного бюджету у 2017 р.

Примітка: розроблено автором самостійно на основі [28]

У 2017 році найбільшу частку видатків державного бюджету становили поточні трансферти – 65%. На другому місці – оплата праці, що складала 14%, та на третьому – реалізація державних (регіональних) програм – 12%.

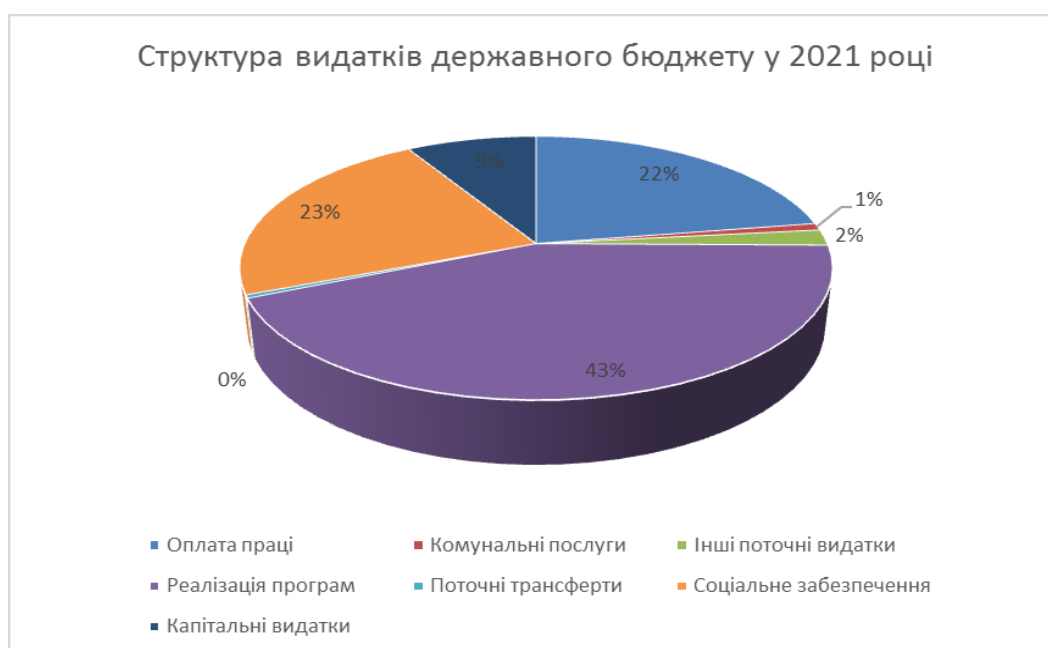


Рис. 2.13 – Структура касових видатків державного бюджету у 2021 р.

Примітка: розроблено автором самостійно на основі [32]

Отже, з рисунків 2.13 і 2.14 можемо зробити такі висновки:

- зросла частка видатків на дослідження і розробки, окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм з 12% до 43% з 2017 до 2021 року;
- частка видатків на оплату праці та нарахування на неї дещо зросла з 14% у 2017 році до 22% у 2021 році;
- частка видатків на соціальне забезпечення значно зросла з 2017 до 2020 року з 2% до 23%;
- значно скоротилася частка поточних трансфертів з 65% у 2017 році до 0,4% у 2021 році;
- не змінилася частка на оплату комунальних послуг і енергоносіїв з 2017 до 2021 року.

Проаналізуємо касові видатки місцевих бюджетів органів Державної казначейської служби України у Тернопільській області у 2017-2021 роках. Загалом видатки місцевих бюджетів Тернопільської області скоротилися на 3815846 тис. грн. або на 22,17% з 2017 до 2021 року. З 2017 до 2018 року спостерігається зростання видатків, а з 2018 до 2020 скорочення. З 2020 до 2021 змінилася тенденція – видатки місцевих бюджетів зростали.

Загалом з 2017 до 2021 року зростання спостерігаються по видатках на оплату праці, оплату комунальних послуг і енергоносіїв, інші поточні видатки, до яких включаємо предмети, матеріали, медикаменти, продукти харчування, відрядні та капітальні видатки. Зменшилися видатки на дослідження і розробки, окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм, поточні трансферти та соціальне забезпечення.

Табл. 2.5 – Касові видатки органів ДКСУ у Тернопільській області у 2017-2021 роках (місцеві бюджети), тис. грн

Стаття	2017	2018	2019	2020	2021	Відхилення (2020-2021)		Відхилення (2017-2021)	
						Абсолютне	Відносне	Абсолютне	Відносне
Видатки на оплату праці і нарахування на з/п	3699219,4	4386727,3	4950156,6	5607866	6795605	1187739	21,18%	3096386	83,70%
Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	347213,4	414906	407041,1	304959,4	478532,5	173573,1	56,92%	131319,1	37,82%
Інші поточні видатки (предмети, матеріали, медикаменти, продукти харчування, відрядні)	528355	1707688,1	1167429,8	834946,6	1863419,2	1028472,6	123,18%	1335064	252,68%
Дослідження і розробки, окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм	2058208,9	1965650,3	1253438,9	563405,8	662415,6	99009,8	17,57%	-1395793	-67,82%
Поточні трансферти	5269325,7	6244699,1	4892209,6	2162846	1955775,8	-207070,2	-9,57%	-3313550	-62,88%
Соціальне забезпечення	4354015,9	4333651,7	2498564,2	138693,1	142484	3790,9	2,73%	-4211532	-96,73%
Капітальні видатки	951915,2	1207870,7	1733563,3	1422462	1494174,4	71712,4	5,04%	542259,2	56,97%
Всього	17208253,4	20161193,2	16902403,3	11035178,9	13392407	2357227,6	21,36%	-3815846	-22,17%

Примітка: розроблено автором самостійно на основі [33,34,35,36,37]

У Тернопільській області у 2021 році найбільше зросли інші поточні видатки місцевих бюджетів, до яких відносимо предмети, матеріали, обладнання та інвентар, медикаменти та перев'язувальні матеріали, продукти харчування, оплата послуг (крім комунальних) та видатки на відрядження. Дана група видатків зросла на 1335064 тис. грн. або на 252,68% з 2017 до 2021 року.

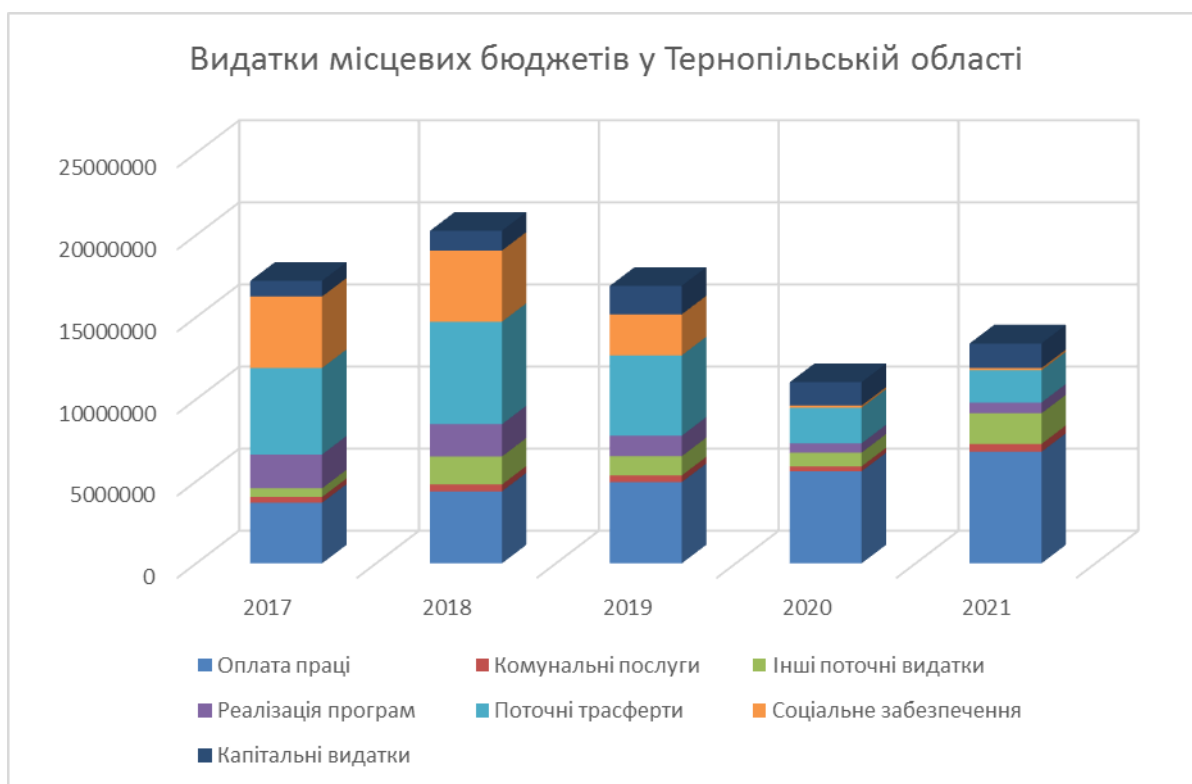


Рис. 2.14 – Касові видатки місцевих бюджетів Тернопільської області за економічною класифікацією у 2017-2021 роках

Примітка: розроблено автором самостійно на основі [33,34,35,36,37]

Також значно зростання спостерігається по видатках на оплату праці та нарахування на неї на 3096386 тис. грн. або на 83,70% з 2017 до 2021 року. Також зросли капітальні видатки на 56,97%.

З 2017 до 2021 року скоротилися видатки на реалізацію державних (регіональних) програм – на 67,82%, поточні трансферти – на 62,88%, видатки на соціальне забезпечення – на 96,73%.

Проаналізуємо структуру касових видатків місцевих бюджетів Тернопільської області у 2017-2021 роках.



Рис. 2.15 – Структура касових видатків місцевих бюджетів Тернопільської області у 2017 р.

Примітка: розроблено автором самостійно на основі [33]

У 2017 році найбільшу частку видатків місцевих бюджетів склали поточні трансферти – 31%, на другому місці – видатки на соціальне забезпечення – 25%, на третьому – видатки на оплату праці – 21%.



Рис. 2.16 – Структура касових видатків місцевих бюджетів Тернопільської області у 2021 р.

Примітка: розроблено автором самостійно на основі [37]

Отже, з рисунків 2.15 і 2.16 можна зробити висновки:

- з 2017 до 2021 року частка видатків на оплату праці та нарахування на неї зросла з 21% до 51%;
- частка видатків на соціальне забезпечення значно зменшилася з 25% у 2017 році до 1% у 2021 році;
- частка поточних трансфертів зменшилася з 31% до 15% з 2017 до 2021 року;
- скоротилася частка видатків на дослідження і розробки, окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм з 12% до 5% у 2021 році;
- значно зросла частка інших поточних видатків з 3% у 2017 році до 14% у 2021 році;
- частка капітальних видатків дещо зросла з 6% до 11% у 2021 році;
- дещо зросла частка видатків на оплату комунальних послуг з 2% до 3% з 2017 до 2021 року.

Отже, з 2017 до 2021 року по видатках державного бюджету спостерігається зростання по більшості групах видатків, крім поточних трансфертів. По видатках місцевих бюджетів спостерігається зростання спостерігаються по видатках на оплату праці, оплату комунальних послуг і енергоносіїв, інші поточні видатки та капітальні видатки та зменшення видатків на дослідження і розробки, окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм, поточних трансфертів та соціальне забезпечення.

Висновки до розділу 2

Державна казначейська служба України складається з центрального апарату ДКСУ і територіальних підрозділів, одним з яких є Головне управління Державної казначейської служби України в Тернопільській області, яке знаходиться за адресою: м. Тернопіль, бульвар Т. Шевченка, 39. Начальником ГУДКСУ у Тернопільській області є Гринчишин Петро Семенович.

Організаційна структура ГУДКСУ у Тернопільській області є функціональною, передбачає значну кількість управлінь та відділів. Основними з них є управління бухгалтерського обліку операцій з виконання бюджетів, управління обслуговування розпорядників коштів та інших клієнтів, управління консолідованої звітності, відділ внутрішнього контролю та інші. Є також допоміжні відділи, такі як: відділ персоналу, юридичний відділ, відділ діловодства та інші.

З проведеного дослідження можемо зробити висновок про зростання надходжень до державного і місцевих бюджетів Тернопільської області на 60,8% та 24,37% відповідно з 2020 до 2021 року. Також спостерігаються зміни у структурі надходжень до різних бюджетів. Частка надходжень до бюджетів територіальних громад значно зросла з 68% у 2017 році до 93% у 2021 році. Частка обласного бюджету також зросла з 0,13% у 2017 році до 6% у 2021 році. Зменшилася частка районних бюджетів з 32% у 2017 році до 1,3% у 2021 році. Причиною цього є проведення децентралізації та виключенням районних бюджетів з системи горизонтального вирівнювання.

По видатками державного та місцевого бюджетів Тернопільської області також спостерігається тенденція до зростання на 6,39% – по державному бюджету та зменшення на 22,17% – по місцевих бюджетах з 2017 до 2021 року.

По державному бюджету з 2017 до 2021 року спостерігається зростання по всіх групах видатків, крім поточних трансфертів. Видатки на оплату праці

на нарахування на неї зросли на 69,84%, видатки на оплату комунальних послуг та енергоносіїв – на 29,33%, інші поточні видатки – на 56,72%, видатки на виконання державних (регіональних) програм на 274,22%, видатки на соціальне забезпечення (на 1485,99%) та капітальні видатки (на 75,04%). Поточні трансферти зменшилися на 99,37% з 2017 до 2021 року.

По місцевих видатках спостерігається зростання видатків та оплати праці та нарахування на неї (на 83,70%), оплати комунальних послуг та енергоносіїв (на 37,82%), інші поточні видатки (на 252,68%), капітальних видатках (на 57,97%) та зменшення по видатках на виконання державних (регіональних) програм (на 67,82%), поточних трансфертах (на 62,88%) та видатках на соціальне забезпечення (на 96,73%).

Також дещо змінилася їх структура. По державному бюджету зросла частка видатків на дослідження і розробки, окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм та капітальні видатки, проте зменшилася частка видатків на оплату праці та інші поточні видатки.

По видатках місцевих бюджетів зросла частка інших поточних видатків, до яких включаємо предмети, матеріали, обладнання та інвентар, медикаменти та перев'язувальні матеріали, продукти харчування, оплата послуг (крім комунальних) та видатки на відрядження, та зменшилися частки поточних трансфертів та видатків на оплату праці.

РОЗДІЛ 3

ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ МОБІЛІЗАЦІЇ ТА ВИКОРИСТАННЯ БЮДЖЕТНИХ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ

3.1. Дослідження та прогнозування залишків на єдиному казначейському рахунку

Єдиний казначейський рахунок (ЄКР) — рахунок, відкритий Державному казначейству України в НБУ для обліку коштів та здійснення розрахунків в СЕП (системі електронних платежів) НБУ [38].

Основними вимогами до оперативного управління бюджетними коштами є встановлення залишків коштів на ЄКР, а також порівняння виявлених тенденцій із прогнозами динаміки грошових ресурсів, визначення причин істотних відхилень від мінімально допустимого значення [39].

Залишок коштів на ЄКР є величиною, яка значно коливається через нестабільні надходження та видатки бюджетних коштів.



Рис. 3.1 – Динаміка залишків коштів на ЄКР

Джерело: складено на основі [38]

З таблиці 3.1. можна зробити висновок, що протягом бюджетного року залишок бюджетних коштів на ЄКР постійно коливається.

У першому кварталі бюджетного року спостерігається тенденція до невеликих залишків на ЄКР через невисоку ділову активність та незначні податкові надходження.

У другому та третьому кварталі бюджетного року є динаміка до зростання залишків на ЄКР, що пов'язане з зростанням ділової активності та підвищення податкових і неподаткових надходжень.

Найбільший вплив коштів із ЄКР спостерігається у четвертому кварталі, що пов'язано з завершенням бюджетного періоду та прагненням розпорядників освоїти виділені їм бюджетні асигнування, що не були використані.

Визначивши середнє значення показника залишку коштів на ЄКР, можна проаналізувати динаміку даного показника у 2012-2021 роках.

Табл.3.1 – Середнє значення залишку коштів на ЄКР у 2012-2021 роках

Рік	Середній залишок на ЄКР за рік, млн. грн
2012	4921,2
2013	3006,6
2014	6245,9
2015	28972,8
2016	17327
2017	42005,1
2018	22675,6
2019	33725,3
2020	28054,8
2021	26541,1

Джерело: складено автором самостійно на основі [38]

Середнє значення залишків коштів на ЄКР сформоване шляхом знаходження середнього значення даного показника з величин даних на початок кожного місяця бюджетного року.



Рис. 3.2 – Динаміка середніх залишків на ЄКР у 2012-2021 роках

Примітка: складено автором самостійно [38]

З рисунка 3.2 можемо зробити висновок про нестабільність у часі даного показника. У 2012-2014 роках значення залишків коштів на ЄКР є доволі стабільним. Значне зростання з 2012 року спостерігається вперше у 2015 році, що пов'язано з військовою агресією РФ на сході України та значною девальвацією гривні.

Далі значення показника середнього залишку коштів на єдиному казначейському рахунку є нестабільним: значні зростання спостерігалися у 2017 та 2019 роках та значні скорочення у 2016 та 2018 роках. З 2019 до 2021 року середній залишок коштів на ЄКР дещо зменшився, проте різкого спаду не спостерігалось.

На основі даних середнього залишку коштів сформованого на основі даних Міністерства фінансів України, ми запропонували таку модель динаміки залишків коштів на ЄКР:

$$y = 62.119x^4 - 1464.8x^3 + 10934x^2 - 24137x + 18873$$

Коефіцієнт детермінації даної моделі становить 0,7299, отже, модель є адекватною.

На основі даної моделі можемо зробити прогноз щодо середніх залишків на ЄКР у 2022 році. Відповідно до моделі, середнє у 2022 році значення даного показника буде становити 36215 млн. грн.

Модел ь сформована на основі показників залишків на ЄКР у мирний час у 2012-2021 роках. Проте у 2022 році росія почала повномасштабну війну в Україні. Наслідками вже є значне падіння економіки, руйнування інфраструктури та виробництва, проблеми з логістикою, зростання рівня безробіття, значно обмежені можливості експорту морським шляхом. Результатом цього є значне зменшення податкових та неподаткових надходжень до бюджету, зростання видатків, особливо на оборону, та значне падіння ВВП. Тому важливою умовою стабільності фінансової системи України є фінансова допомога від інших країн та міжнародних організацій, що забезпечить достатню суму коштів на ЄКР для проведення видатків держави.

Отже, через значне зростання видатків держави та зменшення надходжень до бюджету, залишки коштів на ЄКР будуть меншими за прогнозовані.

3.2. Шляхи удосконалення мобілізації бюджетних фінансових ресурсів

Існування держави та її діяльність передбачає акумулювання фінансових ресурсів для виконання її функцій. Для забезпечення високого розвитку економіки та добробуту населення необхідне забезпечення достатнього обсягу бюджетних ресурсів та правильний їх розподіл за бюджетами різних рівнів.

На основі даних звітності ГУДКСУ у Тернопільській області за 2017-2021 роки сформуємо прогноз надходжень місцевих бюджетів на 2022-2024 роки.

Табл. 3.2 – Прогноз надходжень місцевих бюджетів на 2022-2024 роки

Часова шкала	Значення	Передбачення	Нижня довірча границя	Верхня довірча границя
2017	12831			
2018	19364			
2019	16754			
2020	11162			
2021	13881	13881	13881,00	13881,00
2022		12004,81574	4571,25	19438,38
2023		11345,52957	3681,38	19009,68
2024		10686,24341	2796,49	18576,00

Значення показника надходжень місцевих бюджетів з 2017 до 2018 зросло, а з 2018 до 2020 року – спостерігається тенденція до спаду. З 2020 до 2021 року – надходження місцевих бюджетів Тернопільської області дещо зросли.

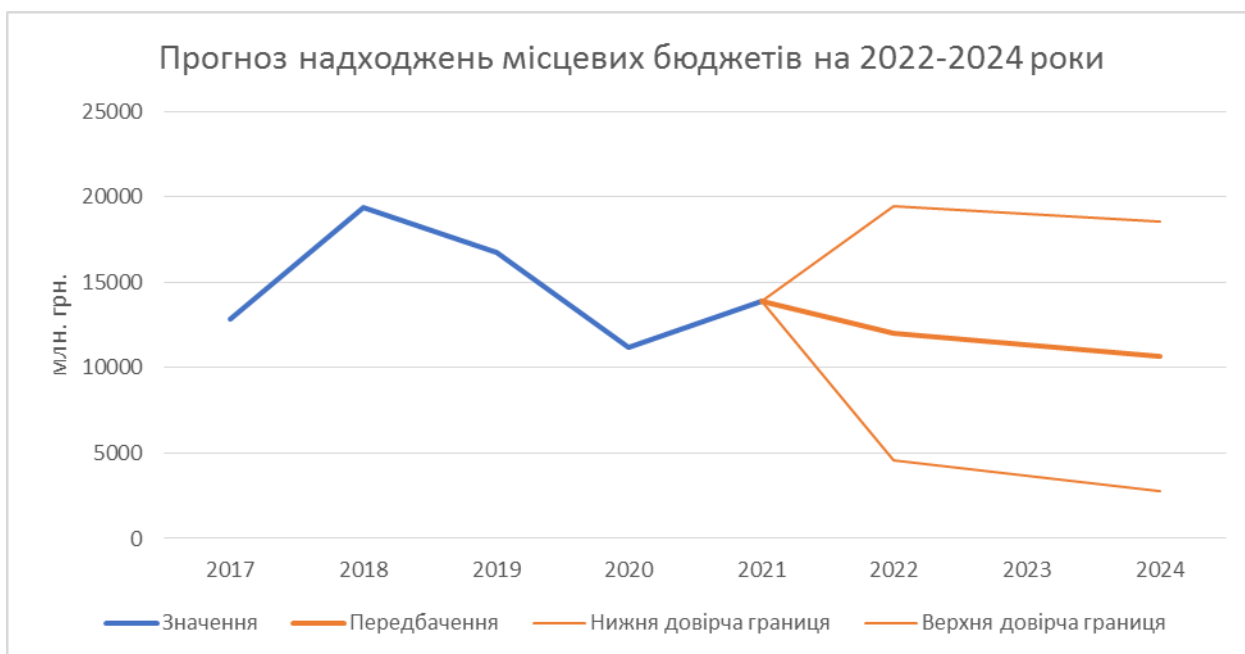


Рис. 3.3 – Прогноз надходжень місцевих бюджетів на 2022-2024 роки

Отже, за прогнозом надходження місцевих бюджетів Тернопільської області у 2022 році будуть становити 12004,8 млн. грн, що на 13,52% менше, ніж у 2021 році. У 2023 році – 11345,5 млн. грн., а у 2024 році – 10686,2 млн. грн., що на 23,02% менше ніж у 2021 році.

Однією з характеристик впливу податкових надходжень на обсяг доходів місцевих бюджетів є показники еластичності, що характеризують міру реагування змін доходів місцевих бюджетів на зміни сум податкових надходжень.

Табл. 3.3 – Коефіцієнт еластичності видів доходів відносно загальної суми доходів

Вид доходу	Зміна доходу у 2021 порівняно з 2017 роком, млн. грн	Коефіцієнт еластичності
Податкові надходження	2760,4	9,35%
Неподаткові надходження	186,1	18,79%
Доходи від операцій з капіталом	62,2	4,82%
Цільові фонди	4,9	10,02%

Отже, існує еластичний зв'язок між досліджуваними показниками. Зростання показників різних видів доходів: податкових, неподаткових надходжень, доходів від операцій з капіталом та цільових фондів, призведе до зростання надходжень місцевих бюджетів.

Проаналізуємо залежність між такими показниками: податкові та неподаткові надходження, трансферти та касові видатки місцевих бюджетів Тернопільської області.

Табл. 3.4 – Податкові, неподаткові надходження, трансферти та касові видатки Тернопільської області

Рік	Податкові і неподаткові надходження	Трансферти	Касові видатки
2017	3581	9009	17208253,4
2018	3861	9676	20161193,2
2019	4593	8158	16902403,3
2020	5097	5784	11035178,9
2021	6229	7244	13392407

Узагальнивши значення податкових і неподаткових надходжень, трансфертів та касових видатків місцевих бюджетів Тернопільської області, можемо визначити залежність між даними значеннями.

Дану залежність можемо показати за допомогою економічної моделі:

$$Y = -625351 - 211.38x_1 + 2176x_2$$

Коефіцієнт детермінації даної економічної моделі становить 0,96, а оцінений коефіцієнт детермінації – 0,92, що означає адекватність даної економічної моделі.

Обсяг касових видатків має безпосередню залежність від обсягу податкових і неподаткових надходжень, а також трансфертів. Саме зростання надходжень місцевих бюджетів, особливо податкових і неподаткових, дає можливість для збільшення касових видатків на різні сфери, а отже, і економічний розвиток регіону в цілому.

Аналізуючи структуру надходжень бюджетів Тернопільської області, можемо зробити висновок, що значну частку бюджету Тернопільської області складають трансферти. У 2017 році їх частка складала 50% від усіх надходжень місцевих бюджетів. А у 2021 році їх частка зросла до 52%, що є негативною характеристикою бюджетів і означає дотаційний характер доходів місцевих бюджетів Тернопільської області.

Місцеві бюджети Тернопільської області у 2021 році наповнювався за рахунок податку з доходів фізичних осіб – на 28,8%, єдиного податку – на 6,1%, податку на майно – на 4,2%, акцизу – на 2%, власних надходжень бюджетних установ на 2,9%, та інших платежів на 3,8%.

До податкових надходжень, що повністю спрямовуються до місцевих бюджетів, відносять:

- єдиний податок;
- податок на майно.

До місцевих бюджетів також зараховується частина податку на доходи фізичних осіб (60% до сільських, селищних бюджетів, бюджетів ОТГ, та 15% до обласних бюджетів), податок на прибуток підприємств (10%), рентна плата за спеціальне використання води (45%), рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів (37%), частина рентної плати за користування надрами, також частина акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю підакцизних товарів та пального та частини інших податків і неподаткових надходжень [18].

Отже, щодо бюджетних фінансових ресурсів потрібне подальше проведення децентралізації.

Реформа децентралізації надає можливість органам місцевого самоврядування обирати стратегію використання ресурсного потенціалу – орієнтуватись на внутрішні ресурсні можливості чи залишатись залежними від зовнішніх ресурсних залучень, особливо в частині формування фінансового потенціалу. Власне концепція спроможності в межах реформи децентралізації в Україні спонукає громади та їх органи місцевого самоврядування до первинної орієнтації на внутрішні ресурсні можливості [40, с. 30].

Внутрішній фінансовий потенціал місцевого самоврядування – це головна складова його ресурсних можливостей, що формує власні фінансові ресурси громади та відображає бюджетні, підприємницькі, інвестиційні та

інноваційні передумови соціально-економічного і людського розвитку [40, с. 33].

Для збільшення обсягу власних доходів місцевих бюджетів необхідне збільшення частки податків та неподаткових надходжень, що спрямовуються до обласного бюджету та бюджетів ОТГ. Це дозволить збільшити можливості місцевого самоврядування щодо їх ефективного використання «на місцях».

Проблему обмеженості власних фінансових ресурсів органів місцевого самоврядування може також вирішити стимулювання підприємницької діяльності та забезпечення сприятливого інвестиційного клімату. Зростання кількості підприємств та їх прибутків дозволить збільшити обсяг податкових надходжень, що позитивно вплине на діяльність органів місцевого самоврядування і їх ресурсне забезпечення.

3.3. Заходи щодо оптимізації використання бюджетних фінансових ресурсів

Державна казначейська служба України – важлива ланка фінансової системи України. Саме її діяльність є стратегічно важливою в умовах сьогодення. Проте у практичній діяльності органів казначейства існують певні проблеми, які потребують вирішення.

Касові видатки – це суми коштів, перераховані органом казначейства з рахунків розпорядників та одержувачів бюджетних за всіма операціями. Їх облік дає змогу контролювати загальний стан виконання бюджетів.

На основі даних ГУДКСУ в Тернопільській області щодо касових видатків за 2017-2021 роки, сформуємо прогноз на 2022-2024 роки.

Табл. 3.2 – Прогноз касових видатків на 2022-2024 роки, тис. грн.

Часова шкала	Значення	Передбачення	Нижня довірча границя	Верхня довірча границя
2017	17208253,4			
2018	20161193,2			
2019	16902403,3			
2020	11035178,9			
2021	13392407	13392407	13392407,00	13392407,00
2022		8754344,768	1665617,92	15843071,62
2023		3883453,832	-3426890,03	11193797,70
2024		3402626,982	-4126188,30	10931442,26

Отже, з 2017 року спостерігалось зростання касових видатків, а вже з 2018 році – тенденція до спаду. Представимо дані таблиці 3.3 на рисунку 3.3.

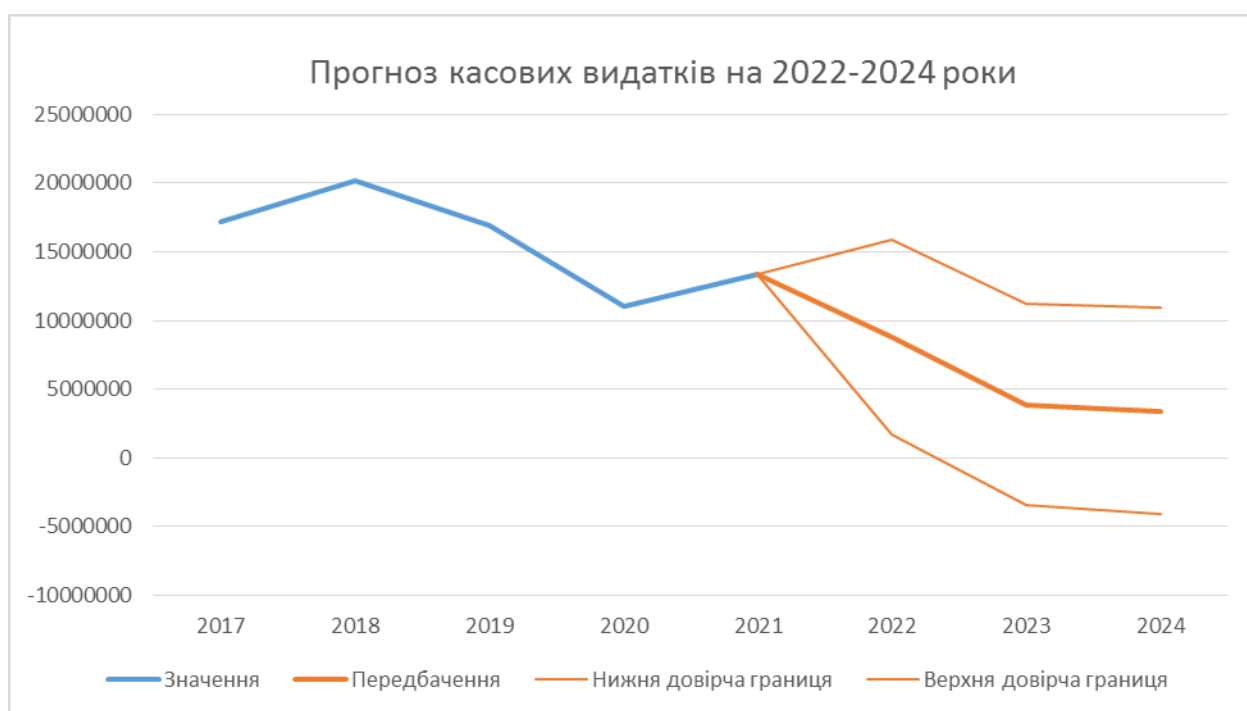


Рис. 3.3 – Прогноз касових видатків на 2022-2024 роки

Відповідно до прогнозу обсяг касових видатків у 2022-2024 роках буде зменшуватися. За 2022 рік прогнозується 8754344,8 тис. грн., що на 34,63%

менше, ніж фактичне значення у 2021 році. У 2023 році прогнозується значення касових видатків на рівні 3883453,8 тис. грн., що на 71% менше за значення показника у 2021 році. У 2024 році, згідно з прогнозом, значення показника касових видатків буде становити 3402627 тис. грн, що на 74,56% менше, ніж значення у 2021 році.

Першою нагальною проблемою є недосконалість законодавства. Існують колізії між різними нормативно-правовими актами, які регулюють одні і ті самі правовідносини: Бюджетним кодексом України, Наказами Мінфіну та нормативними актами ДКСУ. Тому необхідною є систематизація бюджетного законодавства.

Досить часто мають місце випадки несвоєчасного надання розпорядниками та одержувачами паспортів бюджетних програм, кошторисів, реєстрів бюджетних зобов'язань та бюджетних фінансових зобов'язань та підтвердних документів до них, а також часте недотримання вимог щодо їх оформлення. Це свідчить про недостатній рівень відповідальності розпорядників та одержувачів бюджетних коштів при порушенні бюджетного законодавства.

Ще однією нагальною проблемою є кадрова система в органах ДКСУ. Її характерною ознакою є такий небажаний показник, як плинність кадрів. Високі кваліфікаційні вимоги, високе виробниче навантаження, низький рівень мотивації до праці через відносно низький рівень заробітної плати – у рядових працівників – основні чинники, що не сприяють залученню високопрофесійних кадрів [41]. Про це свідчать непоодинокі випадки не заповнення вакантних місць у ході проведення конкурсів внаслідок відсутності претендентів. Така ситуація потребує нагального вирішення проблеми із низьким рівнем заробітної плати, удосконалення мотиваційного механізму, запровадження певних соціальних гарантій працівникам органів казначейської служби, як гарантії збереження її високого кадрового потенціалу.

Шляхом удосконалення діяльності органів казначейства є інтенсифікація використання засобів системи дистанційного обслуговування (СДО). Вона оптимізує взаємодію клієнтів з органами Казначейства, забезпечуючи вагомі економічні переваги: економію робочого часу, мінімізацію витрат на друк та транспортування документів. СДО у 2020-2021 роках стало одним із засобів стримування поширення пандемії серед працівників державного сектору. Адже саме дистанційна форма взаємодії, яку забезпечила СДО, дозволила звести до мінімуму міжособистісні контакти у вимірі клієнт-працівник казначейства. Це посприяло мінімізації ризиків розповсюдження інфекції COVID-19. Необхідним є розширення використання СДО і відмова в більшій мірі від паперових носіїв інформації, що дасть змогу економити час працівників та клієнтів, а також папір. Також не буде необхідності зберігання великою кількістю документів в архіві. Для зберігання інформації пропонуємо використовувати резервні копії документів СДО для забезпечення постійного доступу до них.

Також необхідно спростити механізм підключення до СДО за допомогою надання можливості розпоряднику або ж одержувачу бюджетних коштів самостійно і дистанційно, без використання паперових носіїв інформації, формувати і надавати необхідний перелік документів. Окрім цього варто здійснити зміни до процедури отримання права електронного підпису за допомогою надання клієнтам Казначейства можливостей дистанційного формування і генерації кваліфікованого електронного підпису, шляхом розробки відповідного програмного комплексу.

Потребує удосконалення також серверне обладнання центру обробки даних ДКСУ, оскільки рівень потужності серверної групи та системи збереження даних під час пікових навантажень вже не задовольняє повною мірою потреби інформаційних систем ДКСУ.

Необхідними є такі заходи:

- розширення збільшення оперативної пам'яті серверної групи;
- збільшення обсягу простору основної системи збереження даних;

- забезпечення відмовостійкості серверного обладнання під час пікових навантажень;

- підвищення швидкості пропускної спроможності каналів зв'язку.

Війна Росії проти України завдала масштабних збитків українській економіці. Світовий банк оцінює їх загальну суму у 349 мільярдів доларів США [42]. Падіння реального валового внутрішнього продукту України у 2022 році очікується на рівні 35-40% [43].

З початком війни значно зменшилися податкові та неподаткові надходження до державного бюджету. Причиною номінального зниження доходів бюджету стало звуження економічної діяльності та надання податкових пільг українському бізнесу. Також спостерігається суттєве збільшення сумарних видатків державного бюджету (на 41,5% у реальному вимірі) та частки бюджетного фінансування сектору безпеки і оборони [44]. Тенденцією також є активне залучення державних позик і накопичення державного боргу для протидії зниженню податкових надходжень в умовах нарощування державних видатків.

Реалізація функції управління бюджетними потоками здійснюється через ЄКР (єдиний казначейський рахунок), на який зараховуються державні доходи і з якого здійснюються видатки. Негативний вплив на залишки на ЄКР має зростання державних видатків та значне зниження надходжень через війну.

Від початку повномасштабної війни і введення воєнного стану на всій території України органи казначейства працюють відповідно до Постанови КМУ від 09.06.2021 р. №590 «Про затвердження Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану».

Відповідно до даної Постанови встановлено така черговість здійснення платежів органами ДКСУ видатків державного і місцевих бюджетів (з урахуванням ресурсної забезпеченості єдиного казначейського рахунка):

1. Видатки на національну безпеку та оборону;

2. Видатки на заробітну плату, продукти харчування, медикаменти та інші категорії поточних видатків, які визначені Постановою;

3. Капітальні видатки та інші видатки, що не визначені Постановою [45].

Оскільки Постановою передбачено значну кількість категорій видатків, зокрема і капітальні, а ресурсне забезпечення єдиного казначейського рахунка (ЄКР) є недостатнім, то видатки державних і місцевих бюджетів здійснюються часто з затримками, зокрема і видатки на заробітну плату [46, с. 107].

Проблемою також є те, що категорії видатків, що визначені Постановою, є недостатньо деталізованими і конкретизованими для ефективної роботи органів ДКСУ. Роз'яснення ДКСУ також є нечіткими і непридатними для застосування у практичній діяльності спеціалістів.

Також Постановою передбачено достатньо велику кількість категорій видатків, які не є першочерговими і необхідними в умовах воєнного стану, проте негативно впливають на ресурсне забезпечення ЄКР, а отже і на ефективність управління фінансовими ресурсами держави в умовах війни.

Отже, для вдосконалення ефективності діяльності органів казначейства в умовах воєнного стану необхідно переглянути Постанову №590 відповідно до фінансового ресурсу, який наявний у державі, а також напрями видатків передбачені листами Державної казначейської служби України.

Висновки до розділу 3

Ресурсне забезпечення діяльності органів казначейства залежить від надходжень та видатків бюджетів різних рівнів. Однією з основних категорій діяльності ДКСУ є Єдиний казначейський рахунок, на якому акумулюються доходи держави та здійснюються бюджетні видатки.

Залишок коштів на ЄКР є величиною, яка постійно коливається через нестабільні бюджетні доходи та видатки. Проаналізувавши динаміку залишків на ЄКР, можна зробити висновок, що у першому кварталі бюджетного року спостерігається невеликий обсяг залишків на ЄКР, у другому та третьому кварталах – спостерігається зростання. Найбільший відтік бюджетних коштів спостерігається у четвертому кварталі бюджетного року.

На основі сформованої моделі, можемо зробити прогноз щодо середніх залишків на ЄКР у 2022 році – 36215 млн. грн. Проте через значне зростання видатків держави та зменшення надходжень до бюджету в зв'язку з війною і падінням національної економіки, залишки коштів на ЄКР будуть меншими за прогнозовані.

З метою вдосконалення механізму мобілізації фінансових ресурсів необхідним є подальше проведення децентралізації щодо податкових і неподаткових надходжень. Передача більшої частини надходжень з території в розпорядження органів місцевого самоврядування покращить ефективність їх використання. Зростанню власних надходжень територіальних громад також буде сприяти стимулювання підприємства і забезпечення сприятливого інвестиційного клімату.

Для вдосконалення діяльності ДКСУ необхідно: систематизація нормативно-правової бази, зокрема деталізація і уточнення Постанови КМУ №590, усунення колізій між нормативно-правовими актами; вдосконалення серверного обладнання та системи дистанційного обслуговування казначейства; забезпечення мотивації працівників, зокрема матеріальної.

РОЗДІЛ 4

ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА В НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ

4.1. Стан охорони праці у ГУДКСУ у Тернопільській області

Служба охорони праці створена начальником Головного управління Державної казначейської служби України у Тернопільській області для організації виконання правових, організаційно-технічних, санітарно-гігієнічних, соціально-економічних і лікувально-профілактичних заходів, спрямованих на запобігання нещасним випадкам, професійним захворюванням і аваріям у процесі праці.

Відповідно до Положення про службу охорони праці Головного управління Державної казначейської служби України у Тернопільській області, служба охорони праці вирішує завдання:

- 1) забезпечення безпеки виробничих процесів, роботи устаткування, адміністративного будинку ГУДКСУ в Тернопільській області;
- 2) контроль за забезпеченням працівників засобами індивідуального та колективного захисту;
- 3) професійної підготовки і підвищення кваліфікації працівників з питань охорони праці, пропаганди безпечних методів праці;
- 4) вибору оптимальних режимів праці і відпочинку працівників;
- 5) професійного добору виконавців для визначених робіт [47].

Служба охорони праці функціонує як група спеціалістів. Служба охорони праці комплектується спеціалістами, які мають вищу освіту. Працівники служби охорони праці у своїй діяльності керуються законодавством про працю, а саме Законом України від 14.10.1992 № 2694-12 "Про охорону праці і Положенням про службу охорони праці ГУДКСУ у Тернопільській області затвердженого наказом від 27.07.2012 №65.

Функції служби охорони праці виконують в порядку сумісництва працівники, які пройшли перевірку знань з охорони праці. Служба охорони

праці очолюється начальником адміністративно-господарського відділу ГУДКСУ.

Служба охорони праці виконує такі основні функції:

- Опрацьовує ефективну цілісну систему управління охороною праці, сприяє удосконаленню діяльності у цьому напрямку кожного структурного підрозділу і кожної посадової особи ГУДКСУ.

- Проводить оперативно-методичне керівництво роботою з охорони праці.

- Складає разом зі самостійними структурними підрозділами ГУДКСУ комплексні заходи щодо досягнення встановлених нормативів безпеки, гігієни праці та виробничого середовища (підвищення існуючого рівня охорони праці, якщо встановлені норми досягненні), а також розділ «Охорона праці», у колективному договорі.

- Проводить для працівників ГУДКСУ вступний інструктаж із питань охорони праці.

- Організовує: забезпечення працюючих працівників ГУДКСУ правилами, стандартами, нормами, положеннями, інструкціями та іншими нормативними актами з охорони праці; підготовку статистичних звітів ГУДКСУ з питань охорони праці; розробку перспективних та початкових планів роботи ГУДКСУ щодо створення безпечних та нешкідливих умов праці; підвищення кваліфікації і перевірку знань посадових осіб ГУДКСУ з питань охорони праці.

- Бере участь у: розслідуванні нещасних випадків; розробці положень, інструкцій, інших нормативних актів про охорону праці, що діють у межах ГУДКСУ.

- Розглядає листи, заяви та скарги працівників ГУДКСУ з питань охорони праці.

- Надає методичну допомогу керівникам структурних підрозділів ГУДКСУ у розробленні заходів охорони праці.

- Готує проекти наказів з питань охорони праці.

- Розглядає факти наявності технологічних ситуацій, небезпечних для життя чи здоров'я працівників або для людей, які їх оточують, і навколишнього середовища, у випадку відмовлення з цих причин працівників від виконання дорученої їм роботи.

- Контролює: дотримання чинного законодавства, виконання положень та інструкцій з питань охорони праці; відповідність нормативним актам про охорону праці машин, механізмів, устаткування, транспортних засобів, технологічних процесів, засобів протиаварійного. колективного та індивідуального захисту працівників; використання праці неповнолітніх, жінок та інвалідів згідно з діючим законодавством; виконання заходів. наказів із питань охорони праці, а також заходів щодо усунення причин нещасних випадків і аварій, які визначені в актах розслідувань.

- Здійснює зв'язок з медичними закладами, науковими та іншими організаціями з питань охорони праці, організує впровадження їх рекомендацій [47].

В ГУДКСУ в Тернопільській області також створені:

- Комісія з перевірки знань з питань охорони праці;
- Комісія з розслідування нещасних випадків, професійних захворювань і аварій.

4.2. Фінансування цільових програм, спрямованих на запобігання НС, зменшення можливих матеріальних втрат

Головним управлінням Державної казначейської служби у Тернопільській області проводиться фінансування цільових програм, спрямованих на запобігання надзвичайним ситуаціям та зменшення матеріальних втрат на території Тернопільської області.

Розпорядником в даній сфері є Департамент з питань оборонної роботи, цивільного захисту населення та взаємодії з правоохоронними органами ТОДА.

У Тернопільській області прийнята Програма захисту населення і територій Тернопільської області від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру на 2018-2022 роки, на підставі якої щороку розробляються паспорти бюджетної програми на відповідний рік.

На 2022 рік затверджено бюджетну програму місцевого бюджету, що має назву «Заходи запобігання та ліквідації надзвичайних ситуацій та наслідків стихійного лиха». Метою даної програми є: захист населення і територій Тернопільської області від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, послідовне зниження ризику їх виникнення, підвищення рівня безпеки населення і захисту територій від наслідків таких ситуацій.

Цілями державної політики, на досягнення яких спрямована реалізація бюджетної програми є запобігання та ліквідація надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру й окремих її наслідків, проведення пошукових аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт в Тернопільській області відповідно до вимог статті 19 Кодексу цивільного захисту України.

Завданнями та напрямками використання бюджетних коштів є:

- 1) Утримання регіональної системи централізованого оповіщення населення;
- 2) Забезпечення постійної готовності транспортних засобів управління з питань цивільного захисту населення ОДА для виконання завдань при загрозі виникнення та ліквідації надзвичайних ситуацій;
- 3) Створення обласного (регіонального) страхового фонду документації;
- 4) Створення та накопичення матеріального резерву цивільного захисту;
- 5) Забезпечення працівників територіальних формувань та спеціалізованих служб цивільного захисту засобами радіаційного та хімічного захисту;

б) Удосконалення та забезпечення функціонування пунктів управління начальника цивільного захисту;

7) Заходи з рятування на водних об'єктах [48].

На виконання даної бюджетної програми виділено 1977500 гривень бюджетних асигнувань.

У 2022 році також була затверджена бюджетна програма «Заходи та роботи з мобілізаційної підготовки місцевого значення», яка була затверджена наказом Департаментом з питань оборонної роботи, цивільного захисту населення та взаємодії з правоохоронними органами ТОДА від 24.01.2022 року. Метою бюджетної програми є забезпечення постійної готовності системи управління області до функціонування в умовах особливого періоду, відповідно до державної політики у сфері мобілізаційної підготовки та мобілізації в області [49].

На виконання даної програми виділено 800000 грн. бюджетних асигнувань. Змінами до паспорту бюджетної програми, затвердженої наказом Департаментом з питань оборонної роботи, цивільного захисту населення та взаємодії з правоохоронними органами ТОДА від 29.08.2022 року, було збільшено обсяг бюджетних асигнувань до 1776681 грн.

Висновки до розділу 4

В Головному управлінні Державної казначейської служби в Тернопільській області для дотримання законодавства про охорону праці функціонує служба охорони праці, до якої входять працівники організації за сумісництвом, які мають необхідні знання в сфері охорони праці. Її очолює начальник адміністративно-господарського відділу.

Для забезпечення дотримання законодавства щодо охорони праці в ГУДКСУ в Тернопільській області створені також: комісія з перевірки знань з питань охорони праці та комісія з розслідування нещасних випадків, професійних захворювань і аварій.

ГУДКСУ в Тернопільській області фінансує цільові програми в сфері запобігання надзвичайних ситуацій. Розпорядником коштів, виділених на дані програми є Департамент з питань оборонної роботи, цивільного захисту населення та взаємодії з правоохоронними органами ТОДА.

Основною регіональною програмою в сфері запобігання надзвичайним ситуаціям є Програма захисту населення і територій Тернопільської області від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру на 2018-2022 роки, метою якої є захист населення і територій Тернопільської області від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, послідовне зниження ризику їх виникнення, підвищення рівня безпеки населення і захисту територій від наслідків таких ситуацій. На підставі неї щороку розробляються паспорта бюджетної програми на відповідний рік.

Також є бюджетна програма «Заходи та роботи з мобілізаційної підготовки місцевого значення», метою якої є забезпечення постійної готовності системи управління області до функціонування в умовах особливого періоду, відповідно до державної політики у сфері мобілізаційної підготовки та мобілізації в області.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Фінансові ресурси держави – одна з основних умов функціонування держави. Від ефективності використання бюджетних фінансових ресурсів залежить економічний розвиток держави, розвиток всіх галузей економіки та забезпечення високого рівня життя громадян.

Основними джерелами надходжень держави є податкові, неподаткові, від операцій з капіталом, трансферти та цільові фонди. Основним джерелом наповнення бюджету в Україні є податкові надходження, частка яких складає близько 85% від усіх доходів держави.

Використання фінансових ресурсів держави здійснюється через здійснення державних видатків. Видатки здійснюються за напрямками, що затверджені у державному та місцевих бюджетах на відповідний рік.

ГУДКСУ у Тернопільській області є територіальним підрозділом ДКСУ другого рівня. До його юрисдикції відносять всю територію Тернопільської області. Начальником ГУДКСУ у Тернопільській області є Гринчишин Петро Семенович.

З проведеного дослідження можемо зробити висновок про зростання надходжень до державного і місцевих бюджетів Тернопільської області на 60,8% та 24,37% відповідно з 2020 до 2021 року. Також спостерігаються зміни у структурі надходжень до різних бюджетів. Значно зросла частка надходжень до бюджетів територіальних громад у зв'язку з проведенням децентралізації та виключенням районних бюджетів з системи горизонтального вирівнювання.

По видатками державного та місцевого бюджетів Тернопільської області також спостерігається тенденція до зростання на 6,39% – по державному бюджету та зменшення на 22,17% – по місцевих бюджетах. Також дещо змінилася їх структура. По державному бюджету зросла частка видатків на дослідження і розробки, окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм та капітальні видатки, проте зменшилася частка

видатків на оплату праці та інші поточні видатки. По видатках місцевих бюджетів зростає частка інших поточних видатків, до яких включаємо предмети, матеріали, обладнання та інвентар, медикаменти та перев'язувальні матеріали, продукти харчування, оплата послуг (крім комунальних) та видатки на відрядження, та зменшилися частки поточних трансфертів та видатків на оплату праці.

Єдиний казначейський рахунок – рахунок, відкритий ДКСУ в НБУ для обліку бюджетних коштів та здійснення бюджетних платежів.

Залишок коштів на ЄКР є величиною, яка постійно коливається через нестабільні бюджетні доходи та видатки. Проаналізувавши динаміку залишків на ЄКР, можна зробити висновок, що у першому кварталі бюджетного року спостерігається невеликий обсяг залишків на ЄКР, у другому та третьому кварталах – спостерігається зростання. Найбільший відтік бюджетних коштів спостерігається у четвертому кварталі бюджетного року.

На основі сформованої моделі, можемо зробити прогноз щодо середніх залишків на ЄКР у 2022 році – 36215 млн. грн. Проте через значне зростання видатків держави та зменшення надходжень до бюджету в зв'язку з війною і падінням національної економіки, залишки коштів на ЄКР будуть меншими за прогнозовані.

На основі даних звітності ГУДКСУ сформовано прогноз надходжень місцевих бюджетів на 2022-2024 роки. За прогнозом надходження місцевих бюджетів Тернопільської області у 2022 році будуть становити 12004,8 млн. грн, що на 13,52% менше, ніж у 2021 році. У 2023 році – 11345,5 млн. грн., а у 2024 році – 10686,2 млн. грн., що на 23,02% менше ніж у 2021 році.

З метою вдосконалення механізму мобілізації фінансових ресурсів необхідним є подальше проведення децентралізації щодо податкових і неподаткових надходжень. Передача більшої частини надходжень з території в розпорядження органів місцевого самоврядування покращить ефективність їх використання. Зростанню власних надходжень територіальних громад

також буде сприяти стимулюванню підприємства і забезпечення сприятливого інвестиційного клімату.

Відповідно до прогнозу обсяг касових видатків у 2022-2024 роках буде зменшуватися. За 2022 рік прогнозується 8754344,8 тис. грн., що на 34,63% менше, ніж фактичне значення у 2021 році. У 2023 році прогнозується значення касових видатків на рівні 3883453,8 тис. грн., що на 71% менше за значення показника у 2021 році. У 2024 році, згідно з прогнозом, значення показника касових видатків буде становити 3402627 тис. грн, що на 74,56% менше, ніж значення у 2021 році.

Для вдосконалення діяльності ДКСУ необхідно здійснити:

- систематизацію нормативно-правової бази, зокрема деталізація і уточнення Постанови КМУ №590, усунення колізій між нормативно-правовими актами.
- вдосконалення серверного обладнання та системи дистанційного обслуговування казначейства;
- розширення використання СДО для обслуговування розпорядників та одержувачів бюджетних коштів;
- забезпечення мотивації працівників, зокрема матеріальної.

Стан охорони праці в організації є задовільним. Для дотримання законодавства в сфері охорони праці в ГУДКСУ в Тернопільській області створено службу охорони праці, яка функціонує як група спеціалістів – штатних працівників організації. Служба охорони праці діє на підставі Положення ГУДКСУ про службу охорони праці.

ГУДКСУ в Тернопільській області фінансує цільові програми в сфері запобігання надзвичайних ситуацій. Основною регіональною програмою в сфері запобігання надзвичайним ситуаціям є Програма захисту населення і територій Тернопільської області від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру на 2018-2022 роки, на підставі якої щороку розробляються паспорта бюджетної програми на відповідний рік.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Мельник О. Особливості функціонування фінансових ресурсів в системі управління підприємством. Галицький економічний вісник. 2012. №3(36). С. 108–116.
2. Савченко Т.Г. Грошовий ринок: сутність, структура та інструменти. Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України. 2011. Вип. 31. С. 257–266.
3. Стойко О.Я., Дема Д.І. Фінанси: підручник. Київ : Алерта, 2017. 406 с.
4. Тимошик Н. С. Оптимізація видаткової частини державного бюджету. Матеріали Всеукраїнської наукової конференції за міжнародної участі «Перспективи розвитку економічних систем у середовищі глобально орієнтованого трансформаційного простору», 6 травня 2015 р. С. 159-162.
5. Телегін В. В. Еволюція формулювання сутності фінансових ресурсів. Ефективна економіка. Вип. №11, 2020. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2020/206.pdf
6. Панухник О. В. Особливості фінансового забезпечення муніципальних утворень України. Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції «Теоретичні та прикладні аспекти розвитку економіки», 25 квітня 2013 року С. 36-37.
7. Бюджетний кодекс України від 8 лип. 2010 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
8. Зубенко В. В. Сучасна бюджетна система: правила та процедури: Навчальний посібник. Київ, 2017. 184 с.
9. Сидор І. П. Податковий і неподатковий механізм наповнення місцевих бюджетів в Україні. Економіка. Фінанси. Право. 2017. №9. С. 41-48.
10. Офіційна статистика Міністерства фінансів України. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/income/2021/>

11. Крисоватий А. І., Кириленко О. П., Слюз Т. Я. Казначейська система: Підручник. Тернопіль, 2020. 364 с.
12. Тітарчук М.І. Видатки бюджету як інструмент економічного зростання. Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції «Фінансова система України як складова інституційних перетворення економіки». Київ, 2021. С. 72-74.
13. Кучер Г.В. Державні фінансові ресурси : монографія. Київ, 2018. 608 с.
14. Постанова КМУ від 15.04.2015 р. №215. «Про затвердження Положення про Державну казначейську службу України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/215-2015-п#Text>
15. Положення про управління (відділення) Державної казначейської служби України у районах, районах у містах, містах обласного, республіканського значення № 1280 від 12 жовт. 2011 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1237-11#Text>
16. Порядок заповнення форм фінансової звітності в державному секторі затверджений наказом МФУ від 28 лют. 2017 р. № 307. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0384-17#Text>
17. Положення про Управління обслуговування розпорядників коштів та інших клієнтів ГУДКСУ в Тернопільській області від 2020 року.
18. Бюджетний кодекс України від 8 лип. 2010 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17/ed20150920#Text>
19. Звіт про виконання державного та місцевих бюджетів по Тернопільській області з 01.01.2017 – по 31.12.2017 включно.
20. Звіт про виконання державного та місцевих бюджетів по Тернопільській області з 01.01.2018 – по 31.12.2018 включно.
21. Звіт про виконання державного та місцевих бюджетів по Тернопільській області з 01.01.2019 – по 31.12.2019 включно.
22. Звіт про виконання державного та місцевих бюджетів по Тернопільській області з 01.01.2020 – по 31.12.2020 включно.

23. Звіт про виконання державного та місцевих бюджетів по Тернопільській області з 01.01.2021 – по 31.12.2021 включно.

24. Зведений звіт про виконання місцевих бюджетів Тернопільської області за 2018 рік.

25. Зведений звіт про виконання місцевих бюджетів Тернопільської області за 2019 рік.

26. Зведений звіт про виконання місцевих бюджетів Тернопільської області за 2020 рік.

27. Зведений звіт про виконання місцевих бюджетів Тернопільської області за 2021 рік.

28. Інформація про касові видатки та кредитування державного бюджету в розрізі економічної класифікації станом на 01.01.2018 року.

29. Інформація про касові видатки та кредитування державного бюджету в розрізі економічної класифікації станом на 01.01.2019 року.

30. Інформація про касові видатки та кредитування державного бюджету в розрізі економічної класифікації станом на 01.01.2020 року.

31. Інформація про касові видатки та кредитування державного бюджету в розрізі економічної класифікації станом на 01.01.2021 року.

32. Інформація про касові видатки та кредитування державного бюджету в розрізі економічної класифікації станом на 01.01.2022 року.

33. Інформація про касові видатки та кредитування місцевих бюджетів в розрізі економічної класифікації станом на 01.01.2018 року.

34. Інформація про касові видатки та кредитування місцевих бюджетів в розрізі економічної класифікації станом на 01.01.2019 року.

35. Інформація про касові видатки та кредитування місцевих бюджетів в розрізі економічної класифікації станом на 01.01.2020 року.

36. Інформація про касові видатки та кредитування місцевих бюджетів в розрізі економічної класифікації станом на 01.01.2021 року.

37. Інформація про касові видатки та кредитування місцевих бюджетів в розрізі економічної класифікації станом на 01.01.2022 року.

38. Єдиний казначейський рахунок. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/ekr/>

39. Стоян В. І., Зварич О. П. Управління фінансовими ресурсами в системі казначейства України через механізм функціонування єдиного казначейського рахунку. Фінанси України. 2015. № 5. С. 55-68.

40. Панухник О. В., Сірик З. О. Внутрішньо-ресурсний потенціал місцевого самоврядування: особливості використання. Український журнал прикладної економіки. 2020 рік. Том 5. № 3. С. 26-41.

41. Воронюк В.М., Білик М.В. Проблеми та шляхи підвищення ефективності функціонування Державного казначейства України. URL: http://www.rusnauka.com/2_KAND_2011/Economics/78261.doc.htm

42. Потреби України на відновлення та відбудову оцінюються у 349 мільярдів доларів США. Прес-реліз Світового банку №: 2023/ECA/11. URL: <https://www.worldbank.org/uk/news/press-release/2022/09/09/ukraine-recovery-and-reconstruction-needs-estimated-349-billion>

43. Жарикова А. Мінекономіки прогнозує ще більше падіння ВВП за підсумками 2022, ніж Нацбанк. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2022/08/19/690625/>

44. Богдан Т. Воєнні фінанси: що повинна робити держава? URL: https://lb.ua/blog/tetiana_bohdan/523270_voienni_finansi_shcho_povinna_robiti.html

45. Гой В., Панухник О. Управління фінансовими ресурсами держави в системі органів казначейства в умовах воєнного стану. Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Формування механізму зміцнення конкурентних позицій національних економічних систем у глобального, регіонального та локального вимірах» (01-02 червня 2022 р.). С. 106-108.

46. Постанова КМУ №590 «Про затвердження Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в

умовах воєнного стану» від 09 черв. 2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/590-2021-п#Text>

47. Положенням про службу охорони праці ГУДКСУ у Тернопільській області затвердженого наказом від 27.07.2012 р. №65.

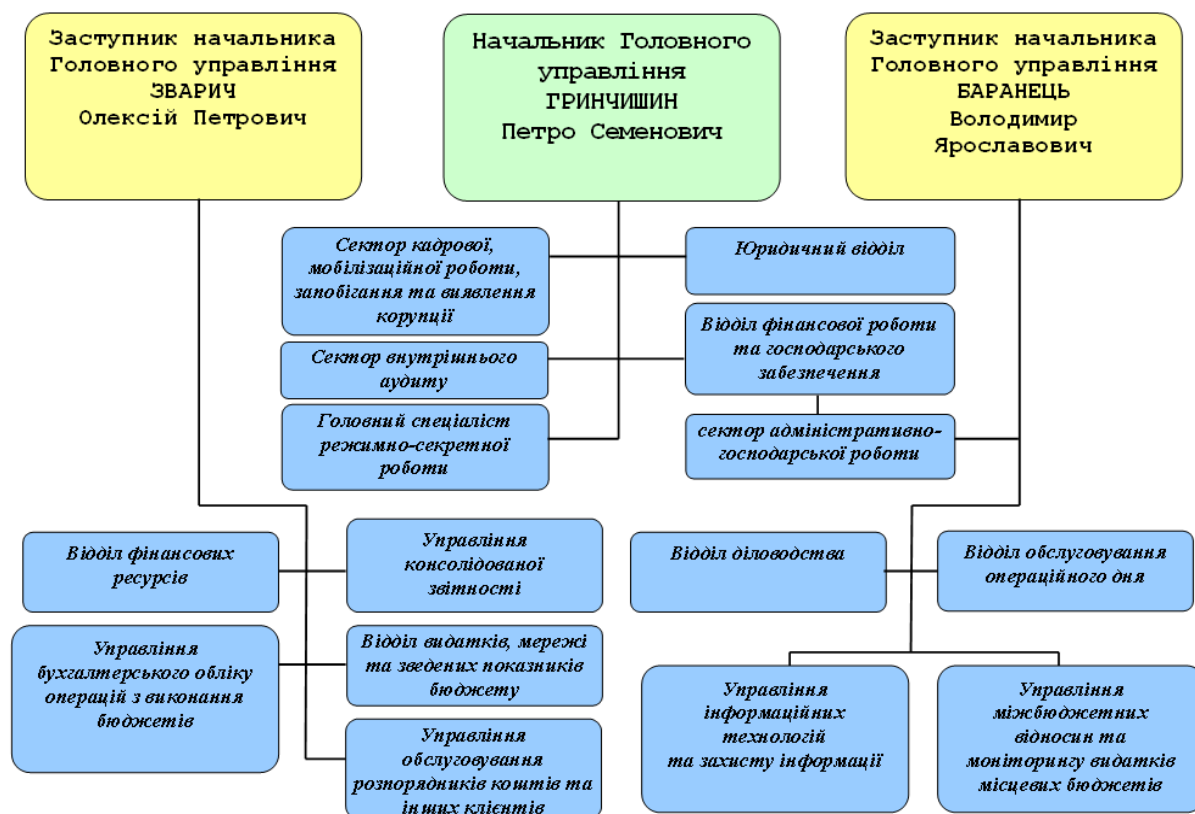
48. Паспорт бюджетної програми «Заходи запобігання та ліквідації надзвичайних ситуацій та наслідків стихійного лиха» затверджений наказом Департаментом з питань оборонної роботи, цивільного захисту населення та взаємодії з правоохоронними органами ТОДА №13/2-06 від 21.04.2022 р.

49. Паспорт бюджетної програми «Заходи та роботи з мобілізаційної підготовки місцевого значення» затверджений наказом Департаментом з питань оборонної роботи, цивільного захисту населення та взаємодії з правоохоронними органами ТОДА № 2/2-06 від 29.08.2022 р.

50. Гой В., Панухник О. Стан і перспективи вдосконалення інформаційних технологій системи казначейського обслуговування. VII Міжнародна науково-практична конференція «Формування механізму зміцнення конкурентних позицій національних економічних систем у глобального, регіональному та локальному вимірах» (5 листопада 2021 р.). С. 128-130.

ДОДАТКИ

Додаток А



Додаток Б

Інформація про касові видатки та кредитування місцевих бюджетів в розрізі економічної класифікації станом на 1 січня 2022 року

тис.грн

КЕКВ	Найменування видатків	Місцевий бюджет		
		Касові видатки загального фонду з початку року	Касові видатки спеціального фонду з початку року	Разом касові видатки з початку року
2111	Заробітна плата	5.551.447,2	17.979,5	5.569.426,6
2112	Грошове забезпечення військовослужбовців	2.390,0	0,0	2.390,0
2120	Нарахування на оплату праці	1.219.754,9	4.033,5	1.223.788,4
2210	Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	242.044,7	50.712,8	292.757,6
2220	Медикаменти та перев'язувальні матеріали	2.732,8	6.466,5	9.199,2
2230	Продукти харчування	99.553,5	81.830,5	181.384,0
2240	Оплата послуг (крім комунальних)	1.061.853,2	306.845,4	1.368.698,6
2250	Видатки на відрядження	1.731,2	110,7	1.841,9
2260	Видатки та заходи спеціального призначення	0,0	0,0	0,0
2271	Оплата тепlopостачання	133.280,8	1.308,0	134.588,8
2272	Оплата водopостачання та водовідведення	12.307,7	290,2	12.597,9
2273	Оплата електроенергії	139.781,4	2.348,3	142.129,7
2274	Оплата природного газу	162.278,9	928,6	163.207,5
2275	Оплата інших енергоносіїв	24.972,0	1.036,6	26.008,6
2281	Дослідження і розробки, окремі заходи розвитку по реалізації державних програм	3.270,6	5.978,9	9.249,5
2282	Окремі заходи по реалізації державних програм, не віднесені до заходів розвитку	516.978,5	136.187,7	653.166,1
2410	Обслуговування внутрішніх боргових зобов'язань	227,7	0,0	227,7
2420	Обслуговування зовнішніх боргових зобов'язань	280,5	0,0	280,5
2610	Субсидії та поточні трансферти підприємствам	925.566,1	649.028,4	1.574.594,5
2620	Поточні трансферти органам державного управління інших рівнів	381.047,4	134,0	381.181,4
2630	Поточні трансферти урядам іноземних держав та міжнародним організаціям	0,0	0,0	0,0
2710	Виплата пенсій і допомоги	2.718,0	12,1	2.730,0
2720	Стипендії	41.844,3	85,3	41.929,6
2730	Інші виплати населенню	97.455,3	369,0	97.824,4
2800	Інші поточні видатки	9.153,8	384,1	9.537,9
3110	Придбання обладнання і предметів довгострокового користування	0,0	202.564,3	202.564,3
3121	Капітальне будівництво (придбання) житла	0,0	6.373,0	6.373,0
3122	Капітальне будівництво (придбання) інших об'єктів	0,0	158.597,9	158.597,9
3131	Капітальний ремонт житлового фонду (приміщень)	0,0	22.173,5	22.173,5
3132	Капітальний ремонт інших об'єктів	0,0	350.856,6	350.856,6
3141	Реконструкція житлового фонду (приміщень)	0,0	569,2	569,2
3142	Реконструкція та реставрація інших об'єктів	0,0	148.489,1	148.489,1
3143	Реставрація пам'яток культури, історії та архітектури	0,0	11.820,8	11.820,8
3150	Створення державних запасів і резервів	0,0	0,0	0,0
3160	Придбання землі та нематеріальних активів	0,0	0,0	0,0
3210	Капітальні трансферти підприємствам	0,0	398.298,8	398.298,8
3220	Капітальні трансферти органам державного управління	165.079,8	16.944,0	182.023,7
3230	Капітальні трансферти урядам іноземних держав та міжнародним організаціям	0,0	0,0	0,0
3240	Капітальні трансферти населенню	0,0	12.407,5	12.407,5
4113	Надання інших внутрішніх кредитів	0,0	0,0	0,0
4210	Надання зовнішніх кредитів	0,0	0,0	0,0
	Разом	10.797.750,4	2.595.164,5	13.392.914,8

Додаток В

**Інформація про касові видатки та кредитування державного бюджету в розрізі економічної класифікації
станом на 01.01.2022 року**

тис.грн

КЕКВ	Найменування видатків	Державний бюджет		
		Касові видатки загального фонду з початку року	Касові видатки спеціального фонду з початку року	Разом касові видатки з початку року
2111	Заробітна плата	1 088 958,7	111 590,4	1 200 549,1
2112	Грошове забезпечення військовослужбовців	1 290 522,3	65,6	1 290 587,9
2113	Суддівська винагорода	163 290,6	1 298,8	164 589,4
2120	Нарахування на оплату праці	467 054,0	36 561,4	503 615,4
2210	Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	47 883,2	37 427,9	85 311,1
2220	Медикаменти та перев'язувальні матеріали	9 935,7	10 328,6	20 264,3
2230	Продукти харчування	3 380,6	1 481,2	4 861,8
2240	Оплата послуг (крім комунальних)	86 709,9	20 201,4	106 911,3
2250	Видатки на відрядження	12 667,4	362,8	13 030,2
2260	Видатки та заходи спеціального призначення	32 295,4	65,8	32 361,2
2271	Оплата тепlopостачання	25 091,9	1 330,1	26 422,0
2272	Оплата водopостачання та водовідведення	4 757,3	405,6	5 162,9
2273	Оплата електроенергії	44 398,0	5 836,0	50 234,0
2274	Оплата природного газу	32 534,1	3 679,2	36 213,3
2275	Оплата інших енергоносіїв	2 679,9	290,4	2 970,3
2281	Дослідження і розробки, окремі заходи розвитку по реалізації державних програм	1 367 962,0	3 391 813,3	4 759 775,3
2282	Окремі заходи по реалізації державних програм, не віднесені до заходів розвитку	673 924,0	671 982,9	1 345 906,9
2410	Обслуговування внутрішніх боргових зобов'язань		0,0	
2420	Обслуговування зовнішніх боргових зобов'язань		0,0	
2610	Субсидії та поточні трансферти підприємствам	53 114,9	1 377,3	54 492,2
2620	Поточні трансферти органам державного управління інших рівнів		0,0	
2630	Поточні трансферти урядам іноземних держав та міжнародним організаціям		0,0	
2710	Виплата пенсій і допомоги	8 856,3	207,6	9 063,9
2720	Стипендії	106 083,0	0,0	106 083,0
2730	Інші виплати населенню	3 078 631,4	2 074,5	3 080 705,9
2800	Інші поточні видатки	8 910,2	1 700,9	10 611,1
3110	Придбання обладнання і предметів довгострокового користування	10 490,0	13 246,5	23 736,5
3121	Капітальне будівництво (придбання) житла	7 550,4	27 007,6	34 558,0
3122	Капітальне будівництво (придбання) інших об'єктів	75 392,9	12 554,5	87 947,4
3131	Капітальний ремонт житлового фонду (приміщень)	7 306,2	0,0	7 306,2
3132	Капітальний ремонт інших об'єктів	97 817,4	7 788,4	105 605,8
3141	Реконструкція житлового фонду (приміщень)		0,0	
3142	Реконструкція та реставрація інших об'єктів	27 574,5	477,2	28 051,7
3143	Реставрація пам'яток культури, історії та архітектури	6 956,3	19 730,1	26 686,4
3150	Створення державних запасів і резервів		0,0	
3160	Придбання землі та нематеріальних активів		2 533,8	2 533,8
3210	Капітальні трансферти підприємствам	472 841,8	393 645,6	866 487,4
3220	Капітальні трансферти органам державного управління		0,0	
3230	Капітальні трансферти урядам іноземних держав та міжнародним організаціям		0,0	
3240	Капітальні трансферти населенню	9 282,7	1 682,2	10 964,9
4113	Надання інших внутрішніх кредитів	17,4	1 500,0	1 517,4
4210	Надання зовнішніх кредитів		0,0	
		9 324 870,4	4 780 247,6	14 105 118,0

Додаток Г

Інформація

**про касові видатки та кредитування місцевих бюджетів в розрізі економічної класифікації
станом на 1 січня 2021 року**

тис.грн

КЕКВ	Найменування видатків	Місцевий бюджет		
		Касові видатки загального фонду з початку року	Касові видатки спеціального фонду з початку року	Разом касові видатки з початку року
2111	Заробітна плата	4572107,1	16126,5	4588233,6
2112	Грошове забезпечення військовослужбовців	1742,0	0,0	1742,0
2120	Нарахування на оплату праці	1014496,0	3393,9	1017889,9
2210	Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	184531,9	44918,8	229450,7
2220	Медикаменти та перев'язувальні матеріали	5087,0	3450,8	8537,8
2230	Продукти харчування	76897,2	66785,5	143682,7
2240	Оплата послуг (крім комунальних)	299960,0	146880,2	446840,2
2250	Видатки на відрядження	1834,8	187,6	2022,4
2260	Видатки та заходи спеціального призначення	0,0	0,0	0,0
2271	Оплата теплопостачання	84369,8	591,8	84961,6
2272	Оплата водопостачання та водовідведення	9952,9	317,5	10270,3
2273	Оплата електроенергії	87488,2	1123,0	88611,2
2274	Оплата природного газу	96673,9	538,6	97212,6
2275	Оплата інших енергоносіїв	23440,9	462,8	23903,7
2281	Дослідження і розробки, окремі заходи розвитку по реалізації державних програм	2985,9	10385,6	13371,5
2282	Окремі заходи по реалізації державних програм, не віднесені до заходів розвитку	499655,7	50378,6	550034,3
2410	Обслуговування внутрішніх боргових зобов'язань	0,0	0,0	0,0
2420	Обслуговування зовнішніх боргових зобов'язань	207,4	0,0	207,4
2610	Субсидії та поточні трансферти підприємствам	1168514,0	300165,4	1468679,4
2620	Поточні трансферти органам державного управління інших рівнів	693869,0	297,5	694166,5
2630	Поточні трансферти урядам іноземних держав та міжнародним організаціям	0,0	0,0	0,0
2710	Виплата пенсій і допомоги	3400,8	22,7	3423,4
2720	Стипендії	35850,0	531,6	36381,6
2730	Інші виплати населенню	97391,3	1496,7	98888,1
2800	Інші поточні видатки	4024,7	388,1	4412,8
3110	Придбання обладнання і предметів довгострокового користування	0,0	237624,7	237624,7
3121	Капітальне будівництво (придбання) житла	0,0	2370,2	2370,2
3122	Капітальне будівництво (придбання) інших об'єктів	0,0	68140,1	68140,1
3131	Капітальний ремонт житлового фонду (приміщень)	0,0	14501,9	14501,9
3132	Капітальний ремонт інших об'єктів	0,0	322686,8	322686,8
3141	Реконструкція житлового фонду (приміщень)	0,0	145,0	145,0
3142	Реконструкція та реставрація інших об'єктів	0,0	190787,7	190787,7
3143	Реставрація пам'яток культури, історії та архітектури	0,0	3073,4	3073,4
3150	Створення державних запасів і резервів	0,0	0,0	0,0
3160	Придбання землі та нематеріальних активів	0,0	9,0	9,0
3210	Капітальні трансферти підприємствам	0,0	405383,8	405383,8
3220	Капітальні трансферти органам державного управління	157172,5	5047,8	162220,3
3230	Капітальні трансферти урядам іноземних держав та міжнародним організаціям	0,0	15518,9	15518,9
3240	Капітальні трансферти населенню	0,0	0,0	0,0
4113	Надання інших внутрішніх кредитів	0,0	0,0	0,0
4210	Надання зовнішніх кредитів	0,0	0,0	0,0
	Разом	9121653,1	1913732,5	11035385,6

Додаток Д

Інформація

**про касові видатки та кредитування державного бюджету в розрізі економічної класифікації
станом на 01.01.2021 року**

тис.грн

КЕКВ	Найменування видатків	Державний бюджет		
		Касові видатки загального фонду з початку року	Касові видатки спеціального фонду з початку року	Разом касові видатки з початку року
2111	Заробітна плата	1 180 391,1	60 814,9	1241206,0
2112	Грошове забезпечення військовослужбовців	1 263 127,7	28 112,0	1291239,7
2120	Нарахування на оплату праці	450 761,0	35 724,2	486485,2
2210	Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	44 456,2	30 693,5	75149,7
2220	Медикаменти та перев'язувальні матеріали	36 724,8	24 890,7	61615,5
2230	Продукти харчування	2 555,6	1 215,7	3771,3
2240	Оплата послуг (крім комунальних)	65 400,6	16 191,3	81591,9
2250	Видатки на відрядження	10 422,3	465,2	10887,5
2260	Видатки та заходи спеціального призначення	26 931,8	21,2	26953,0
2271	Оплата теплопостачання	21 231,7	419,8	21651,5
2272	Оплата водопостачання та водовідведення	3 702,3	372,2	4074,5
2273	Оплата електроенергії	31 215,5	2 853,1	34068,6
2274	Оплата природного газу	17 746,5	937,7	18684,2
2275	Оплата інших енергоносіїв	5 555,5	420,8	5976,3
2281	Дослідження і розробки, окремі заходи розвитку по реалізації державних програм	1 665 819,0	1 532 151,8	3197970,8
2282	Окремі заходи по реалізації державних програм, не віднесені до заходів розвитку	566 562,7	509 197,5	1075760,2
2410	Обслуговування внутрішніх боргових зобов'язань			0,0
2420	Обслуговування зовнішніх боргових зобов'язань			0,0
2610	Субсидії та поточні трансферти підприємствам	33 531,6		33531,6
2620	Поточні трансферти органам державного управління інших рівнів			0,0
2630	Поточні трансферти урядам іноземних держав та міжнародним організаціям			0,0
2710	Виплата пенсій і допомоги	8 633,9	185,5	8819,4
2720	Стипендії	98 198,3		98198,3
2730	Інші виплати населенню	2 632 744,4	1 879,2	2634623,6
2800	Інші поточні видатки	5 659,9	1 445,6	7105,5
3110	Придбання обладнання і предметів довгострокового користування	24 957,1	17 282,7	42239,8
3121	Капітальне будівництво (придбання) житла	1 472,9	308,4	1781,3
3122	Капітальне будівництво (придбання) інших об'єктів	84 728,1	807,5	85535,6
3131	Капітальний ремонт житлового фонду (приміщень)	9 723,7		9723,7
3132	Капітальний ремонт інших об'єктів	88 196,9	1 560,2	89757,1
3141	Реконструкція житлового фонду (приміщень)	757,4		757,4
3142	Реконструкція та реставрація інших об'єктів	59 241,1	635,3	59876,4
3143	Реставрація пам'яток культури, історії та архітектури		111,0	111,0
3150	Створення державних запасів і резервів			0,0
3160	Придбання землі та нематеріальних активів		45 804,9	45804,9
3210	Капітальні трансферти підприємствам	40 583,7	78 839,3	119423,0
3220	Капітальні трансферти органам державного управління			0,0
3230	Капітальні трансферти урядам іноземних держав та міжнародним організаціям			0,0
3240	Капітальні трансферти населенню	19 098,4	3 563,5	22661,9
4113	Надання інших внутрішніх кредитів	17,4	750,0	767,4
4210	Надання зовнішніх кредитів			0,0
	Разом	8500149,1	2397654,7	10897803,8

Додаток Е

Інформація

**про касові видатки та кредитування державного бюджету в розрізі економічної класифікації
станом на 01.01. 2020 року**

КЕКВ	Найменування видатків	Державний бюджет		
		Касові видатки загального фонду з початку року	Касові видатки спеціального фонду з початку року	Разом касові видатки з початку року
2111	Заробітна плата	1165248,0	65711,9	1230959,9
2112	Грошове забезпечення військовослужбовців	1092471,9	6093,5	1098565,4
2120	Нарахування на оплату праці	445581,3	11084,5	456665,8
2210	Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	38743,4	57117,3	95860,7
2220	Медикаменти та перев'язувальні матеріали	1338,1	1274,9	2613,0
2230	Продукти харчування	2147,0	1485,6	3632,6
2240	Оплата послуг (крім комунальних)	49460,4	29556,9	79017,3
2250	Видатки на відрядження	10328,9	2459,1	12788,0
2260	Видатки та заходи спеціального призначення	5416,6	2989,0	8405,6
2271	Оплата теплопостачання	23650,8	637,3	24288,1
2272	Оплата водопостачання та водовідведення	3067,4	236,7	3304,1
2273	Оплата електроенергії	35009,1	3122,2	38131,3
2274	Оплата природного газу	32494,7	2114,3	34609,0
2275	Оплата інших енергоносіїв	6932,8	316,3	7249,1
2281	Дослідження і розробки, окремі заходи розвитку по реалізації державних програм	11491,3	573131,1	584622,4
2282	Окремі заходи по реалізації державних програм, не віднесені до заходів розвитку	650298,6	503738,9	1154037,5
2410	Обслуговування внутрішніх боргових зобов'язань			0,0
2420	Обслуговування зовнішніх боргових зобов'язань			0,0
2610	Субсидії та поточні трансферти підприємствам	138106,8		138106,8
2620	Поточні трансферти органам державного управління інших рівнів			0,0
2630	Поточні трансферти урядам іноземних держав та міжнародним організаціям			0,0
2710	Виплата пенсій і допомоги	9000,6	353,0	9353,6
2720	Стипендії	94155,2		94155,2
2730	Інші виплати населенню	307213,1	1700,7	308913,8
2800	Інші поточні видатки	6996,5	1501,4	8497,9
3110	Придбання обладнання і предметів довгострокового користування	8025,5	22200,1	30225,6
3121	Капітальне будівництво (придбання) житла	7193,7	127,0	7320,7
3122	Капітальне будівництво (придбання) інших об'єктів	102105,6	20372,3	122477,9
3131	Капітальний ремонт житлового фонду (приміщень)			0,0
3132	Капітальний ремонт інших об'єктів	34463,7	5073,1	39536,8
3141	Реконструкція житлового фонду (приміщень)	471,4	42,1	513,5
3142	Реконструкція та реставрація інших об'єктів	61022,8	6834,2	67857,0
3143	Реставрація пам'яток культури, історії та архітектури	4869,0	39,1	4908,1
3150	Створення державних запасів і резервів			0,0
3160	Придбання землі та нематеріальних активів		90,3	90,3
3210	Капітальні трансферти підприємствам	81562,2	76664,4	158226,6
3220	Капітальні трансферти органам державного управління			0,0
3230	Капітальні трансферти урядам іноземних держав та міжнародним організаціям			0,0
3240	Капітальні трансферти населенню	2441,3	25,1	2466,4
4113	Надання інших внутрішніх кредитів	17,4	1500,0	1517,4
4210	Надання зовнішніх кредитів			0,0
	Разом	4431325,1	1397592,3	5828917,4

Додаток Ж

Інформація

**про касові видатки та кредитування місцевих бюджетів в розрізі економічної класифікації
станом на 1 січня 2020 року**

тис.грн

КЕКВ	Найменування видатків	Місцеві бюджети		
		Касові видатки загального фонду з початку року	Касові видатки спеціального фонду з початку року	Разом касові видатки з початку року
2111	Заробітна плата	4037660,9	15320,2	4052981,1
2112	Грошове забезпечення військовослужбовців	1198,0	0,0	1198,0
2120	Нарахування на оплату праці	892521,6	3456,0	895977,5
2210	Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	178763,9	60873,6	239637,5
2220	Медикаменти та перев'язувальні матеріали	2286,8	2078,1	4364,9
2230	Продукти харчування	111067,6	81592,9	192660,5
2240	Оплата послуг (крім комунальних)	331806,6	383112,3	714918,9
2250	Видатки на відрядження	6224,6	595,9	6820,4
2260	Видатки та заходи спеціального призначення	0,0	0,0	0,0
2271	Оплата тепlopостачання	96704,0	594,6	97298,6
2272	Оплата водopостачання та водовідведення	8732,2	342,7	9074,9
2273	Оплата електроенергії	109524,7	1536,5	111061,2
2274	Оплата природного газу	157448,4	827,3	158275,6
2275	Оплата інших енергоносіїв	30567,5	763,3	31330,8
2281	Дослідження і розробки, окремі заходи розвитку по реалізації державних програм	3619,3	10596,8	14216,1
2282	Окремі заходи по реалізації державних програм, не віднесені до заходів розвитку	1150743,2	88479,5	1239222,7
2410	Обслуговування внутрішніх боргових зобов'язань	0,0	0,0	0,0
2420	Обслуговування зовнішніх боргових зобов'язань	157,9	0,0	157,9
2610	Субсидії та поточні трансферти підприємствам	1451442,5	2072,3	1453514,8
2620	Поточні трансферти органам державного управління інших рівнів	3408131,0	92,0	3408223,0
2630	Поточні трансферти урядам іноземних держав та міжнародним організаціям	30471,7	0,0	30471,7
2710	Виплата пенсій і допомоги	3198,4	84,1	3282,6
2720	Стипендії	35377,9	548,9	35926,9
2730	Інші виплати населенню	2458967,0	387,7	2459354,7
2800	Інші поточні видатки	8477,9	549,7	9027,6
3110	Придбання обладнання і предметів довгострокового користування	0,0	321992,5	321992,5
3121	Капітальне будівництво (придбання) житла	0,0	7355,8	7355,8
3122	Капітальне будівництво (придбання) інших об'єктів	0,0	158657,2	158657,2
3131	Капітальний ремонт житлового фонду (приміщень)	0,0	23084,0	23084,0
3132	Капітальний ремонт інших об'єктів	0,0	498284,1	498284,1
3141	Реконструкція житлового фонду (приміщень)	0,0	706,5	706,5
3142	Реконструкція та реставрація інших об'єктів	0,0	101854,9	101854,9
3143	Реставрація пам'яток культури, історії та архітектури	0,0	5017,3	5017,3
3150	Створення державних запасів і резервів	0,0	0,0	0,0
3160	Придбання землі та нематеріальних активів	0,0	45,5	45,5
3210	Капітальні трансферти підприємствам	0,0	426600,1	426600,1
3220	Капітальні трансферти органам державного управління	170495,1	19470,2	189965,3
3230	Капітальні трансферти урядам іноземних держав та міжнародним організаціям	0,0	0,0	0,0
3240	Капітальні трансферти населенню	0,0	0,0	0,0
4113	Надання інших внутрішніх кредитів	3567,0	643,1	4210,1
4210	Надання зовнішніх кредитів	0,0	0,0	0,0
	Разом	14689155,7	2235261,1	16906771,3

Додаток И

Інформація

**про касові видатки та кредитування державного бюджету в розрізі економічної класифікації
станом на 01.01. 2019 року**

тис.грн

КЕКВ	Найменування видатків	Державний бюджет		
		Касові видатки загального фонду з початку року	Касові видатки спеціального фонду з початку року	Разом касові видатки з початку року
2111	Заробітна плата	1 112 009,0	22 162,6	1 134 171,6
2112	Грошове забезпечення військовослужбовців	851 420,6	26,7	851 447,3
2120	Нарахування на оплату праці	389 418,7	7 622,8	397 041,5
2210	Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	44 218,1	44 090,0	88 308,1
2220	Медикаменти та перев'язувальні матеріали	1 479,0	1 052,8	2 531,8
2230	Продукти харчування	2 571,9	1 314,5	3 886,4
2240	Оплата послуг (крім комунальних)	47 146,8	27 737,6	74 884,4
2250	Видатки на відрядження	9 277,6	1 791,6	11 069,2
2260	Видатки та заходи спеціального призначення	6 772,7	367,7	7 140,4
2271	Оплата теплопостачання	19 802,6	721,0	20 523,6
2272	Оплата водопостачання та водовідведення	2 344,0	123,3	2 467,3
2273	Оплата електроенергії	32 473,9	2 494,0	34 967,9
2274	Оплата природного газу	37 032,8	2 578,1	39 610,9
2275	Оплата інших енергоносіїв	4 233,6	237,4	4 471,0
2281	Дослідження і розробки, окремі заходи розвитку по реалізації державних програм	1 150 931,2	385 685,1	1 536 616,3
2282	Окремі заходи по реалізації державних програм, не віднесені до заходів розвитку	430 827,5	419 854,9	850 682,4
2410	Обслуговування внутрішніх боргових зобов'язань			0,0
2420	Обслуговування зовнішніх боргових зобов'язань			0,0
2610	Субсидії та поточні трансферти підприємствам	83 633,0		83 633,0
2620	Поточні трансферти органам державного управління інших рівнів	9 022 914,0	316 163,7	9 339 077,7
2630	Поточні трансферти урядам іноземних держав та міжнародним організаціям			0,0
2710	Виплата пенсій і допомоги	9 059,7	233,0	9 292,7
2720	Стипендії	98 031,0		98 031,0
2730	Інші виплати населенню	133 644,3	1 592,4	135 236,7
2800	Інші поточні видатки	7 966,8	1 241,2	9 208,0
3110	Придбання обладнання і предметів довгострокового користування	10 569,0	19 255,1	29 824,1
3121	Капітальне будівництво (придбання) житла	2 584,0	3 172,9	5 756,9
3122	Капітальне будівництво (придбання) інших об'єктів	52 151,3	109 171,0	161 322,3
3131	Капітальний ремонт житлового фонду (приміщень)			0,0
3132	Капітальний ремонт інших об'єктів	20 281,7	7 656,1	27 937,8
3141	Реконструкція житлового фонду (приміщень)			0,0
3142	Реконструкція та реставрація інших об'єктів	51 144,1	3 798,8	54 942,9
3143	Реставрація пам'яток культури, історії та архітектури	23 406,9	950,3	24 357,2
3150	Створення державних запасів і резервів			0,0
3160	Придбання землі та нематеріальних активів		8 820,7	8 820,7
3210	Капітальні трансферти підприємствам	28 616,5	77 953,0	106 569,5
3220	Капітальні трансферти органам державного управління	336 696,4		336 696,4
3230	Капітальні трансферти урядам іноземних держав та міжнародним організаціям			0,0
3240	Капітальні трансферти населенню	10 392,7	3 661,7	14 054,4
4113	Надання інших внутрішніх кредитів		1 250,0	1 250,0
4210	Надання зовнішніх кредитів			0,0
	Разом	14 033 051,4	1 472 780,0	15 505 831,4

Додаток К

Інформація

**про касові видатки та кредитування місцевих бюджетів в розрізі економічної класифікації
станом на 30 грудня 2018 року**

Тис.грн

КЕКВ	Найменування видатків	Місцеві бюджети		
		Касові видатки загального фонду з початку року	Касові видатки спеціального фонду з початку року	Разом касові видатки з початку року
2111	Заробітна плата	3572893,7	13577,8	3586471,6
2112	Грошове забезпечення військовослужбовців	797,0	0,0	797,0
2120	Нарахування на оплату праці	796417,8	3040,9	799458,8
2210	Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	164657,0	39931,2	204588,2
2220	Медикаменти та перев'язувальні матеріали	1882,1	1962,4	3844,5
2230	Продукти харчування	96363,2	71077,9	167441,1
2240	Оплата послуг (крім комунальних)	266870,7	253602,7	520473,4
2250	Видатки на відрядження	5496,4	419,2	5915,6
2260	Видатки та заходи спеціального призначення	0,0	0,0	0,0
2271	Оплата теплопостачання	102564,8	418,1	102983,0
2272	Оплата водопостачання та водовідведення	7139,8	192,8	7332,6
2273	Оплата електроенергії	98330,1	971,9	99301,9
2274	Оплата природного газу	177459,6	1280,3	178739,9
2275	Оплата інших енергоносіїв	26098,2	450,4	26548,5
2281	Дослідження і розробки, окремі заходи розвитку по реалізації державних програм	5078,2	8453,2	13531,4
2282	Окремі заходи по реалізації державних програм, не віднесені до заходів розвитку	1840578,4	111540,5	1952118,9
2410	Обслуговування внутрішніх боргових зобов'язань	0,0	0,0	0,0
2420	Обслуговування зовнішніх боргових зобов'язань	4,4	0,0	4,4
2610	Субсидії та поточні трансферти підприємствам	773299,6	70176,6	843476,2
2620	Поточні трансферти органам державного управління інших рівнів	5286142,9	0,0	5286142,9
2630	Поточні трансферти урядам іноземних держав та міжнародним організаціям	15080,0	0,0	15080,0
2710	Виплата пенсій і допомоги	3520,6	36,7	3557,2
2720	Стипендії	35706,9	295,6	36002,5
2730	Інші виплати населенню	4293540,3	551,6	4294091,9
2800	Інші поточні видатки	5529,6	436,9	5966,5
3110	Придбання обладнання і предметів довгострокового користування	0,0	214468,3	214468,3
3121	Капітальне будівництво (придбання) житла	0,0	17424,5	17424,5
3122	Капітальне будівництво (придбання) інших об'єктів	0,0	54179,6	54179,6
3131	Капітальний ремонт житлового фонду (приміщень)	0,0	23083,3	23083,3
3132	Капітальний ремонт інших об'єктів	0,0	350390,7	350390,7
3141	Реконструкція житлового фонду (приміщень)	0,0	0,0	0,0
3142	Реконструкція та реставрація інших об'єктів	0,0	102539,7	102539,7
3143	Реставрація пам'яток культури, історії та архітектури	0,0	3389,2	3389,2
3150	Створення державних запасів і резервів	0,0	0,0	0,0
3160	Придбання землі та нематеріальних активів	0,0	0,0	0,0
3210	Капітальні трансферти підприємствам	0,0	258077,7	258077,7
3220	Капітальні трансферти органам державного управління	155799,8	17182,0	172981,8
3230	Капітальні трансферти урядам іноземних держав та міжнародним організаціям	0,0	0,0	0,0
3240	Капітальні трансферти населенню	0,0	11335,7	11335,7
4113	Надання інших внутрішніх кредитів	1457,6	709,0	2166,5
4210	Надання зовнішніх кредитів	0,0	0,0	0,0
	Разом	17732708,9	1631076,4	19363785,3

Додаток Л

Інформація про касові видатки та кредитування державного бюджету в розрізі економічної класифікації станом на 01.01. 2018 року

тис.грн

КЕКВ	Найменування видатків	Державний бюджет		
		Касові видатки загального фонду з початку року	Касові видатки спеціального фонду з початку року	Разом касові видатки з початку року
2111	Заробітна плата	775 256,0	29 502,2	804 758,2
2112	Грошове забезпечення військовослужбовців	744 323,1	1 087,3	745 410,4
2120	Нарахування на оплату праці	304 604,5	5 375,8	309 980,3
2210	Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	28 393,1	34 107,1	62 500,2
2220	Медикаменти та перев'язувальні матеріали	1 239,2	1 121,1	2 360,3
2230	Продукти харчування	2 390,9	1 087,2	3 478,1
2240	Оплата послуг (крім комунальних)	33 691,9	15 759,1	49 451,0
2250	Видатки на відрядження	8 350,7	1 010,3	9 361,0
2260	Видатки та заходи спеціального призначення	14 565,0	1 137,9	15 702,9
2271	Оплата теплопостачання	19 016,5	542,2	19 558,7
2272	Оплата водопостачання та водовідведення	1 986,9	224,3	2 211,2
2273	Оплата електроенергії	28 767,1	3 787,0	32 554,1
2274	Оплата природного газу	31 341,6	3 378,4	34 720,0
2275	Оплата інших енергоносіїв	4 410,1	107,2	4 517,3
2281	Дослідження і розробки, окремі заходи розвитку по реалізації державних програм	144 858,1	739 521,4	884 379,5
2282	Окремі заходи по реалізації державних програм, не віднесені до заходів розвитку	383 198,8	363 990,1	747 188,9
2410	Обслуговування внутрішніх боргових зобов'язань			0,0
2420	Обслуговування зовнішніх боргових зобов'язань			0,0
2610	Субсидії та поточні трансферти підприємствам	56 371,0		56 371,0
2620	Поточні трансферти органам державного управління інших рівнів	8 541 362,6	16 017,0	8 557 379,6
2630	Поточні трансферти урядам іноземних держав та міжнародним організаціям			0,0
2710	Виплата пенсій і допомоги	9 452,2	1,4	9 453,6
2720	Стипендії	97 564,0		97 564,0
2730	Інші виплати населенню	93 549,1	938,7	94 487,8
2800	Інші поточні видатки	28 068,1	3 495,9	31 564,0
3110	Придбання обладнання і предметів довгострокового користування	8 210,5	12 128,8	20 339,3
3121	Капітальне будівництво (придбання) житла	2 399,9		2 399,9
3122	Капітальне будівництво (придбання) інших об'єктів	15 131,3	7 929,0	23 060,3
3131	Капітальний ремонт житлового фонду (приміщень)			0,0
3132	Капітальний ремонт інших об'єктів	2 382,2	20 669,3	23 051,5
3141	Реконструкція житлового фонду (приміщень)			0,0
3142	Реконструкція та реставрація інших об'єктів	11 604,3	39 554,3	51 158,6
3143	Реставрація пам'яток культури, історії та архітектури	7 790,1	987,5	8 777,6
3150	Створення державних запасів і резервів			0,0
3160	Придбання землі та нематеріальних активів		2 454,8	2 454,8
3210	Капітальні трансферти підприємствам	32 062,0	65 243,3	97 305,3
3220	Капітальні трансферти органам державного управління	155 831,7	295 737,0	451 568,7
3230	Капітальні трансферти урядам іноземних держав та міжнародним організаціям			0,0
3240	Капітальні трансферти населенню		2 824,8	2 824,8
4113	Надання інших внутрішніх кредитів		1 250,0	1 250,0
4210	Надання зовнішніх кредитів			0,0
	Разом	11 588 172,5	1 670 970,4	13 259 142,9

Додаток Н

Інформація

**про касові видатки та кредитування місцевих бюджетів в розрізі економічної класифікації
станом на 1 січня 2018 року**

тис.грн

КЕКВ	Найменування видатків	Місцеві бюджети		
		Касові видатки загального фонду з початку року	Касові видатки спеціального фонду з початку року	Разом касові видатки з початку року
2111	Заробітна плата	3 004 246,1	18 573,4	3 022 819,5
2112	Грошове забезпечення військовослужбовців	402,7	0,0	402,7
2120	Нарахування на оплату праці	671 998,9	3 998,2	675 997,1
2210	Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	117 265,4	35 926,3	153 191,7
2220	Медикаменти та перев'язувальні матеріали	1 915,8	2 478,4	4 394,2
2230	Продукти харчування	87 193,2	65 251,6	152 444,8
2240	Оплата послуг (крім комунальних)	198 577,7	11 196,4	209 774,1
2250	Видатки на відрядження	4 155,4	522,7	4 678,2
2260	Видатки та заходи спеціального призначення	0,0	0,0	0,0
2271	Оплата теплопостачання	82 801,0	368,0	83 169,1
2272	Оплата водопостачання та водовідведення	6 139,6	216,6	6 356,1
2273	Оплата електроенергії	81 685,0	1 554,0	83 239,0
2274	Оплата природного газу	153 372,3	1 406,2	154 778,5
2275	Оплата інших енергоносіїв	19 282,0	388,7	19 670,7
2281	Дослідження і розробки, окремі заходи розвитку по реалізації державних програм	4 144,7	8 308,0	12 452,7
2282	Окремі заходи по реалізації державних програм, не віднесені до заходів розвитку	1 937 363,1	108 393,1	2 045 756,2
2410	Обслуговування внутрішніх боргових зобов'язань	0,0	0,0	0,0
2420	Обслуговування зовнішніх боргових зобов'язань	0,0	0,0	0,0
2610	Субсидії та поточні трансферти підприємствам	345 993,3	80 937,4	426 930,8
2620	Поточні трансферти органам державного управління інших рівнів	4 842 395,0	0,0	4 842 395,0
2630	Поточні трансферти урядам іноземних держав та міжнародним організаціям	0,0	0,0	0,0
2710	Виплата пенсій і допомоги	3 921,1	252,8	4 173,9
2720	Стипендії	31 589,9	10,2	31 600,1
2730	Інші виплати населенню	4 317 910,0	331,9	4 318 241,9
2800	Інші поточні видатки	2 770,8	1 101,3	3 872,0
3110	Придбання обладнання і предметів довгострокового користування	0,0	118 692,5	118 692,5
3121	Капітальне будівництво (придбання) житла	0,0	12 422,2	12 422,2
3122	Капітальне будівництво (придбання) інших об'єктів	0,0	31 568,2	31 568,2
3131	Капітальний ремонт житлового фонду (приміщень)	0,0	23 362,1	23 362,1
3132	Капітальний ремонт інших об'єктів	0,0	344 891,6	344 891,6
3141	Реконструкція житлового фонду (приміщень)	0,0	391,9	391,9
3142	Реконструкція та реставрація інших об'єктів	0,0	113 415,0	113 415,0
3143	Реставрація пам'яток культури, історії та архітектури	0,0	2 329,2	2 329,2
3150	Створення державних запасів і резервів	0,0	0,0	0,0
3160	Придбання землі та нематеріальних активів	0,0	3,0	3,0
3210	Капітальні трансферти підприємствам	0,0	224 247,2	224 247,2
3220	Капітальні трансферти органам державного управління	55 816,5	24 476,4	80 292,9
3230	Капітальні трансферти урядам іноземних держав та міжнародним організаціям	0,0	0,0	0,0
3240	Капітальні трансферти населенню	0,0	299,4	299,4
4113	<i>Надання інших внутрішніх кредитів</i>	1 329,7	632,2	1 961,9
4210	Надання зовнішніх кредитів	0,0	0,0	0,0
	Разом	15 972 269,2	1 237 846,5	17 210 115,7